

308331

ప్రతిదినము పకటింపబడును.

VOL. I.  
నంపుటము ౧

చెన్న పట్టణము 1914 వం. నవంబరు నెల 24 వ తేది మంగళవారము  
ఆ నం ద నా మ సం జ త్విర మా స్తి క శు క్ల సప్త మి 2.

No. 219  
నంచిక ౨౧౯



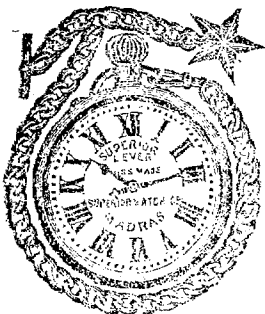
## అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము  
ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.  
సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే  
తల నెప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల బాపుత.  
పార్శ్వపు నెప్పుల బారబోలును. పోట్ల పోగొట్టును  
వనమూలికలచే హిందూ జేతనును  
తయారు చేయబడు మంచి మందు.  
దువాసన గలిగియుండును.  
దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.  
కంచభాష చీటి చూచికొనిన మోడలు గలగడు

అమృతాంజనము డిప్లో, నెం. 109, ఫోర్టు బొంబాయి. లేక, 6, 7 తంబు కెట్టిసి, బార్లీ టవర్స్. పుదూరు.

సుపీరియర్ లీవర్ బ్యూయెలువాచ్.

నాలుగు నెలల పాటు ధర రు. 0-0-0. ప్రోత్సేజి 0-4-0.  
దీనికి 6 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.



ఈ గడియారము ఉయ్యాలపాడి  
మాకం వెని శేరు ఎట్టనిసిరా  
లో ముద్రింపబడి యుండును.  
ఇది చూచుట కంజమై తలచీగ  
మును, డబ్బు ప్రూఫ్ అను గ్లాసు  
డూమును గలిగి మొరటూపములతో  
దగియుండును. పెట్టె మూత లో  
భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి  
కించి యుండును. సీమ నుండి

మాత్ర తయారు చేయబడినది గాన నెవరియొద్దను లేకగడు.  
ఒక రొక్కరును వీయరును తలంపుతో లేకగడు వెలనంది  
తిమి. చాలకాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడి  
యార మిదియొకటియని యనుభవమున జెలియను. ఇదివఱ  
కేక గడియారములు భర్తయి మోగ్యతా ప్రతిముల నంది  
యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మాపట్టణముననే యీకే  
ము కొని సంపదించినన, నేణుమాట లేండుట?  
సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోర్టుబ్లాక్సు నెం. 157, ముద్రాన్

## అద్భుతమైన కథలు.

పరసియాపగటి వినోదకథలు	1	4	0
లిల్లా, లేక సురేంద్రనాథుని	1	4	0
జగదేకరంధ	0	10	0
సునోరను	0	10	0
సహనోదరవాంఛ	0	4	0
కేసరి	0	4	0
మధురవాణి	0	4	0
లిండినోరు కాసును	0	4	0
మదనమాలిని (ద్రావు)	0	8	0
శ్రీమద్రామానుజము (నాటకము)	0	12	0
కూమానవల్లి	0	8	0
నంద్రకాంత	0	6	0
కథలు పాకవాక్యము	1	8	0

మూలీకాసము :-

మధురవాణి పుస్తకాలయము  
25 న్యూస్పాస్టేట్,  
పుదూరు.

అమృతసంతేని.

దీని ప్రభావవత్సవము. ఇది భూతకేతవికాచము  
లను, కలరా, పోటకము మున్నగు అంటువ్యాధులను బార  
దోలి బలము నుభము ఉత్సాహమునొసంగు వజ్రాయుధము  
కంటిది. ఒకసంజీవిని తెప్పించి వీనిభరితమును చూడును.  
వెల రూ. 0-12-0లు; మూడు సంజీవులు రూ. 2-0-0లు. ఈ  
పత్రిక చందాదారులకు రూ. 0-8-0లు మాత్రమే. మూడు  
సంజీవులు రూ. 1-2-0 లు.

నాటిసంహార.

కొందరు నాటికురుపులకు, మందులేని తలంచెదరు  
ఇది కేవలము పిచ్చిభ్రమ. మేము సాతనముగా వనమూలికల  
చేతను, భరగల సుప్రసిద్ధమైన వస్తువుల లోడను నాటికురుపు  
పుట్టుకుండుటకు యీ నాటిసంహారిని తయారుచేసితిమి. ఈ  
మందు నాటికురుపునకు చేసిన పదిసంవత్సరములవరకు నాటికురుపు  
పుట్టినపుట్టవని ధృవముగా చెప్పగలము. ఇది ప్రతికుటుంబము  
నను ఉండవలసిన మందు. ఆశేతులు వీని గుణమును పరీక్షించి  
సుఖము పొందియున్నారు. దీని 1కి రూ. 0-10-0 లు; ఈ  
పత్రిక చందాదారులకు రూ. 0-8-0లు మాత్రమే. ప్రోత్సేజి ప్రత్యే  
కము. ఈధరలు డిశంబరు నెల 31 తేదీ వరకు మాత్రమే.  
తీర్మాత ధరలు పొచ్చింపబడును గనక వెంటనే వ్రాయుడు.  
పి. ఆర్ జనార్దనరావు, మెచ్చుట, బంగ్లా.

ది ప ప త్రి క.

ప్రతిదినము 10 పుటల విషయ ముండును.

చందా సం. నకు రూ. 12-0-0, 8 మాసములకు రూ. 8-4-0.  
6 మాసములకు ,, 6-4-0, 1 మాసమునకు ,, 1-2-0

## క్రొంప్టన్ ఇంజనీరింగు

కంవెని, మదరాసు.  
ప్రింటింగు ప్రెస్సులు,  
రయిన మిల్లులు,  
పిండి మిల్లులు,  
నీరుతోడు యంత్రములు

మొదలగు వాటిని నిర్మింపి అనివలన గాని, గ్యాజు  
వలన గాని, నూనెవలన గాని, లేక విద్యుచ్ఛక్తి  
(ఎలక్ట్రిసిటీ) వలనగాని, నడపింపవలయు ననువాద

ఎస్టి మేటులకు, స్క్రీములకు

మాకు తప్పక వ్రాయవలసినది

మానక్ ఎలక్ట్రికల్ సామానులు, జనరలు  
ఇంజనీరింగు సామానులు విశేషముగా గలవు  
మేము ఎంగల్ బర్న్స్ బూలివేరుకు ఆయిలు  
లకు ఏజెంట్లుము.

చిరునామా :-

నెం 7, ఆర్మీని యక వీ థి,  
మ ద రా సు.

The Crompton Engineering Co.,  
7, Armenian Street, MADRAS.

## దైర్య క వ చ ము.

వైద్యునగా ఆపదలయందు మనస్సు నిలిపకుండుట. ఇట్టివైద్యులు కలిగిననే మనస్సు దేలోకమందైనను  
సుఖముబాంధును. కామక్రోధాదులు మనస్సును బాధించునేకాని సుఖమును గలుగజేయవు. వీనిని మాన్యుకొను  
టకు తగినసాధనము దైర్యమేకాని శేటుకాదు. ఏ మనజునియందు ఉత్సాహము, సాహసము, దైర్యము, యుద్ధి,  
శక్తి, ప్రాక్రిమము అను నీ యాఱు పాపగుణములు కలనో వానికి దైవమును దొరుకును. ఈ యాఱుగుణ  
ములలో దైర్యము ప్రధానము. మనజుండు భరింపదగిన యన్ని కవచములు ఈ దైర్యశక్తియే ఖేదింపదగినది.  
ఈ దైర్యమునే కవచమో యా దైర్యశక్తియే అభేద్యము. ఈ దైర్యమును ప్రతిపాదించుటకై "అన్యతథిష్ఠ్యుత్  
గాంగేయాత్ అన్యత్రైవ హనామహః" అనేది జితేంద్రియుడైన భీష్మునియొక్క చరిత్రము నలి కులవైతేలిని తెలిపి  
యున్నది. ఇది చిన్న గ్రంథము. వెల అణాలు 0-1-0 మాత్రమే. తపాలాబియ్యము ప్రత్యేకము.

వలయువారలు:-

ఆర్ వెంకటేశ్వర్ అండ్ కంపెనీ,

ఆనందా ముద్రాలయము, బ్రాహ్మే, మదరాస్.

ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథమాల.

అర్కప్రకాశము.

సర్వము గుచ్ఛము.

అర్కములను బోధించు చిత్రాన్ని గుర్తించు.

ఇది ఆయుర్వేదమును రీతిని ప్రతిమూలకమునండియు అర్కములుదీయు సుసాయములను ఆయుర్వేదములచే బోగసామాన్యమును, నివర్తింపజేయు పద్ధతులను, దెలుపుచుచి వైద్యగ్రంథము. ఇందు బోధితములైన అర్కములు నానూన్యవైద్యుడు గూడ జేయుటకు తోగియున్నది. ఇందు ఆయుర్వేద గ్రంథములయందు బేర్కొనబడిన మూలకే గాక యూనాని వైద్యమునకు సంబంధించిన మూలకలు గూడ గ్రహించబడి, ఆయుర్వేద పద్ధతులలో వాని గుణాదులు వివరింపబడినవి.

ఆయుర్వేదజ్ఞులగు వారికిని, తదితరులగు కేవలసామాన్యముగల పల్లెటూరి వైద్యులకును గూడ నీది మిగుల నుపయుక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహకారగనుండునట్లు దీనికి సరళముగ నొక వ్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇది విషయముల ప్రాధాన్యతచూచిన పింప వెలియగలదు.

వెల రూ. 2-0-0.

- |                    |           |                     |                          |
|--------------------|-----------|---------------------|--------------------------|
| 1. మాధవనివాసము.    | రూ. 3-0-0 | 6. వస్త్రీకర్మము.   | రూ. 0-4-0                |
| 2. పద్మావద్యము.    | " 1-0-0   | 7. ఆయుర్వేదచిత్రము. | " 0-4-0                  |
| 3. ఆయుర్వేదపరిభాష. | " 1-8-0   | 8. ధేవజ. కల్పము.    | " 1-0-0                  |
| 4. అగస్త్యవైద్యము. | " 0-4-0   | 9. చక్రసంహిత.       | ఇది అచ్చుపండి 1915       |
| 5. శిల్యశిల్పము.   | " 0-4-0   | 10. సుశ్రుత సంహిత.  | వస్త్రీకర్మమున వెలవడును. |

పోస్టేజి వేరుగా నియ్యవలయును.

ప్రాంతాధీశ:-  
12, తంబుకెట్టి వీధి, వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్య. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.బి 156, బ్రాహ్మణి, ఆచార్యుల వీధి, ఆయుర్వేదాశ్రమం - జి. టి. మదరాస్.

మాతృకత చందాచారులకు మాధవనివాసము తప్ప మిగత గ్రంథములన్నియు రూపాయకి నాలుగకాలు తగ్గించి యియ్యబడును.

అత్యుత్తమమైన మదరాసు పిత్టర్పనులు.

మంచి పట్టుతోను, చక్కని జల్తారుతోను చేయబడినవి.

- |  |           |
|--|-----------|
| ఎర్ర తలపాకలు, ఒక అంగుళము బంగారు జల్తారుగలవి. ఇన్ స్పెక్టరులకు బాగుగా పనికివచ్చును.                                       | రూ. 7-0-0 |
| పైకూరు మాదిరిగాని, మదరాసు మాదిరిగాని కోరిన మాదిరి పంపబడును.  |           |
| కుక్కి ఎర్ర పట్టుగుడ్డటర్పును, మైసూరుమాదిరిగాని మదరాసుమాదిరిగాని పెద్దమనుష్యులకు అనేక రంగులలో జేయబడిన తలపాకలు ఒక్కొక్కటి | 5-8-0     |
| పైకూరుగాని మదరాసుగాని మాదిరి. ఎరుపు, కోబా, నీలము, తెలుపు వగయిరా రంగులలో బంపబడును.  | 6-0-0     |
| లలమయిన తలపాకలెట్టే జపానురంగు జేయబడినవి.  | 1-0-0     |
| ఆర్డరులు పంపునపుడు తలయొక్క కొలత పంపుడు. సగముచాప్తి ఆధారముగా ముందు పంపవలెను.  |           |

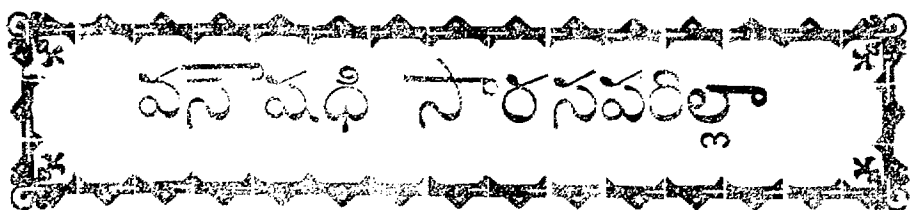
ఎస్. ఇస్మాయిల్ అండు సన్,

ఆఫీస్, వాలంటీయర్, పోలీసు కంట్రాక్టర్లు, 67, మూరు వీధి, మదరాసు.

S. ISMAIL & SON,

Army, Volunteer, and Police Contractors,

67, Moor Street, Madras.



వనోపధి సారసవరిల్లా

ఇది జేనామాసంబంధము జెత్తుపట్టణము మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కళ్ళపొట్టు, పాదవాముపుబొట్టు, రవకట్టు, రక్తవికారమువలన కలిగిన అన్ని రోగములును దీనివలన గురువగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాశితంతువులకు శుద్ధినిగలిగించును. పెత్తురును నుల్లంబించి పుట్టజేయును. దీనివలన శరీరమునకు ఇలము, అల్యోము సంపాదించును. ఒక సేసామందును వానిని నోడనే శరీరములో బొకబట్టిన చూర్మము నగుపించును. రెండుసేసాలు వానిని తోడచి శరీరము బాగునాడును.

వీధి వెల రూ. 1-4-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంట్, 143, కనకవాడి, చం. 2, బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144, Panaswadi, No. 2, Bombay.

నర్వ బీజన్.

భాతుపుష్టిమందు లన్నిటికీ తల్లి.

ఇది శరీరనిరంతరము ఒక పనమానిక. ఇదియే మన పూర్వీకుల ఆతిథిహస్త్యులు జేసినవి. దీని ప్రభావము కనుగొనవలయునన్న రాత్రి పడుకొనేపుడు సమయమున పుచ్చుకొనిన కొన్ని నిమిషములలో దాని ప్రభావము కనబడును. నపుంక కర్మము పోగొట్టుటకు ఇంతకుమించినది. తేవు. బస్మోర్తియొద్దను బోగొట్టుటకు ఇంతకుమించినది. సుగంధించి అనేక వ్యాధులను పోగొట్టుటకు రాజునంటిది. రక్తమును కుద్రపరచి గడములకు పలుకొనును. జేనామునకు బలమును కాలియు నిచ్చును. 20 విధములగు కేవలములను మొదలగా నాశనము చేయుటలో శరీరనిరంతరము "నర్వ బీజన్" ఇది శ్రీమతి, పురుషులు, బాలకుల వృద్ధులు అందఱును నుకదా గించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినదెడల వృద్ధాప్యము నశించి మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియు కలుగును.

వెల రూ. 1-కి 2-0-0; పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ప్రొఫెసర్ డి. యస్. నాయుడు, (13-5-14) కలియుగబీమ, 16. కృష్ణపు మొదలివీధి, తిరువల్లిక్కే, మదరాసు.

శ్రీకాళహస్తిమాహాత్మ్యము.

తొనకవూర్పు.

"సులిమలియైన యాంధ్రకవి ఘోటి పల్లుల కెల్లు గల్లెనీ, యతులిత మాధురీ మహిమ" యని శ్రీకృష్ణదేవరాయలచే క్లాఫింపబడినది. ఇప్పుడు రెండవకూర్పు చక్కగ నవరించి పెద్దయత్నములతో ఆంధ్రవాల్మీకి రామాయణమును సుభద్రావిజయ నాటకమువలె ముద్రింపబడినది. ఆంధ్రవాల్మీకి రామాయణము కృతికర్తలగు బ్ర. శ్రీ. వావిలికొలను సుబ్బరావుగారు వ్రాసిన టీకయు దీనికి జేర్చబడినది. ఇందు శ్రీకాళహస్తికవ్యరసము గలదు.

ఒకము కాళికో వెల 1-0-0 పూర్తికాళికో 1-4-0

అటు ప్రతులొక్కసారి కొనువారికి 1-0-0 ను 0-4-0 ల వంతున ప్రోసీజరుము. పలసినవారు.

శ్రీరామజయమందిరము.

తిరువల్లిక్కే, మదరాసు అని వ్రాయవలయును.

నూతన రోమఫంహారి.

మహారాజా సోప్.

ఈ నూతన రోమఫంహారి ఒకతూరి ఉపయోగించుట వలన దేహమందలి యేభాగమున యందు రోమమును చెడుపులేక శుద్ధము గాను యెటువంటి మచ్చలులేక యును నివర్తించును. చర్మముయొక్క స్వభావమొక రంగులు కాంతిని పోగొట్టక చేయు (సోప్) ఇది ఒకతే.



వెల 2 నిల్లలు వెట్టి 1-కి రూ. 1-0-0 వి. పి. ఖర్చు 4 అకాలు

8 1/2 వెట్టెలు రూ. 2-10-0 తపాలాకర్మ 0-6-0

వలయువారు:- ఆర్. వి. పంజీట్ అండు కంపెనీ నెం 6 బందరువీధి మదరాసు.

చిత్రలేఖ

ఆంధ్రదేశమునకు సంబంధించిన మొదటి పరిశోధక (detective) నవల. మాప్రచురములలో మొదటిగ్రంథము. అతిచిత్రము! అతిమనోహరము!!

ఇందు విశ్వవాళికా గణపతిని బుద్ధి చాతుర్యము, పూర్వద్రుని అచ్చిని చర్మ, దూతగృహములలోనిచేష్టలు వర్ణనాశీతములు. కేసు! ఈనవల ఇదనప్రారంభించిన ముగించువఱకు విడుదలయ్యదు. మధులమాటగల్గు అత్యుత్తమలతో చక్కని కాగితములవలన మిక్కిలి యందముగ ముద్రింపబడినది. వెల పది ఆకాలు మాత్రము.

ఇంతే కాదు! మీకే తెలుగుగ్రంథములు కావలవికా వెంటనే వీలైన తక్కువ ధరకు పంపుదును. ఎక్కువపుస్తకములు కావలసినవారికి మంచి కవీయము ఇయ్యబడును. వలయువారు:- మేనేజరు.

ఆంధ్రసారస్వత సేకేతనము.

ఇన్ని సుకేట-రాజుమహేంద్రవరము,

## విన్నపము.

ఆంధ్రముహూర్తముల యాదరణము వలనను, యుద్ధమువలన గలిగిన వ్యక్తిగతాహూనులను దినపత్రిక స్వల్పకాలమునం దత్యంతభిన్నభిన్న జిందినందులకు పత్రికానిర్వాహకు లాంధ్రప్రదేశ్ మునకు కృతజ్ఞులు. యుద్ధ మారంభమైన కాలము నుండి దిన వార పత్రికలకు చందాదారులు విశేషముగ జేరిరి. ఆ కాలమునందే పత్రికా కార్యాలయమును మార్చుట యవసరమైనది. పత్రికానిర్వాహకులకు దినపత్రికను నిర్వహించుటకు గావలసిన యనుభవము తక్కువ. గుమాస్తాలు కొందరు జబ్బుచేసి సరిగా పనులనుజూడజాలరై యిట్టి విషయ నిత్యము దనుదినమును చేరెడి చందాదారులకు పత్రికానిర్వాహకులకు, వచ్చెడి జాబులకు బదులు వ్రాయుటయును కష్టతరమైనది. ఇట్టి యనివార్యములైన తొందరలవలన కొంతమంది చందాదారులకు పత్రిక క్రమముగ చేరుకుండుటయును, సాము చేరిన కొంతకాలమువరకు పత్రిక పంపబడక పోవుటయు మొదలగు లోపములు పత్రికా కార్యాలయమునందు సంభవించినందులకు పత్రికా నిర్వాహకులు గ్రాహకుల మన్ననలను వేడుచున్నారు. ఈ లోపములను సవరించుటకు దగిన యేర్పాటులు చేయబడుచున్నవి. పది పదునైదు దినములలో నిట్టి లోపములు తీరిగి సంభవించనట్టి యేర్పాటులు చేయబడును. కాన చందాదారు లుదారస్వభావముతో నీస్వల్పకాలము సయితము లోపములను మన్నించి పత్రికను పోషించుటకు బ్రాజ్ఞులు.

## నోటీసు.

గుంటూరు కొత్తపేట గ్రామ కాపురస్తుకు పున్నాడ వెంకటరెడ్డిగారున్నా, నేనున్నా అవి భక్తకుటుంబముగా ఈతేదీవరకు ఉండి యున్నాము. సదరు తేదీవరకు మాకు ఉన్న స్థిర చరాస్తుల విషయమై ఎటువంటి ఏర్పాటు చేసికొనియుండలేదు. మా తండ్రిగారికి ప్రథమ కళత్రమువలన నేనున్నా, ద్వితీయ కళత్రమువలన ఇద్దరు కుమార్తెలున్నా కలిగియున్నాను. సదరు స్థిర చరాస్థి నాకు చేరుతుండనే దురుద్దేశ్యమువల్ల కొంతమంది చెప్పిన సలహాలిని అన్యాయము చేయవలెనని అభిప్రాయపడినట్లు తోచుచున్నది. మాకు ఉన్న స్థిర, చరాస్థి నా మాతామహుడగు లేటు కొల్లిపర వెంకటరత్నముగారివల్ల నాకు యియ్యబడిన ఆస్తివల్ల వృద్ధిచేయబడినదై యున్నది; గాని నా తండ్రి స్వంతముగా సంపాదించినది కాదు. ఇట్టిస్థితిలో నా ఎరుక లేనిది నా తండ్రిగారికి ఎవరును అప్పు ఇయ్యకూడదు. అట్టి అప్పులకు నేను బాధ్యుడను కాను. పూర్వముచేసిన అప్పులకు గూడ నేను బాధ్యుడను కాను. నాతల్లియగు లేటు పిచ్చయ్యకు నాతాతగారు యిచ్చిన స్త్రీధనం మింజమతే వెండి సామాను లుండియున్నవి. సదరు సామాను వగైరాలు నాతండ్రిగారు దానవినియయ విక్రయాదులు జరిగించేయెడల నాయొక్కతగాదా లుండియున్నవి. 1911 సం॥ జూను 30వ తేదీన మాతండ్రిగారు జరిగించిన రు 600ల లాల్కాచీ విక్రయం చెల్లనేరదు. ఇందువిషయమునకూడ నాతగాదా లుండియున్నవి. ఇందులో ఉదాహరించిన సంగతులకు వ్యతిరేకము జరిగించునెడల నా మొదలుకుమారుడగు మృత్యుంజయరావు దావా ఉండియున్నది.

24-11-14 పున్నాడ వెంకటరాజారావు.

## నోటీసు.

బల్లారి నరస వినోదిని సభవారు.  
1914 సం॥ నవంబరు నెల 27-వ తేదీ శుక్రవారము రాత్రి 9½ ఘంటలకు.

## ప్రహేళికా నాటకము.

1914 సం॥ నవంబరు నెల 28-వ తేదీ శనివారము పాఠశాలము 5 ఘంటలకు.

## కృష్ణలీలయను నాటకమును.

విక్టోరియా పబ్లిక్ హాలులో ప్రదర్శించెదరు.  
టిక్కెట్ల ధరలు మామూలు ప్రకారమే.  
రావుబహదూర్ }  
పి. హెచ్. గాడు } వి. మాధవరావు.  
వెనెడెంటు. } జనరల్ మేనేజర్.

## వాతావరణ నిత్య

1914 సం॥ నవంబరు నెల 24-వ తేదీ

ప్రదేశములు.	గరిష్ఠ 24 గంటల వ్యాసము.	కార్యమునకు అనుకూలము.	ఉష్ణోగ్రత.		వర్షపాతము.	
			గరిష్ఠ.	నిమిష.	గరిష్ఠ.	నిమిష.
గోపాలపురము	29.920	88.932.7	...	...	58.59	42.47
కా. లేరు	29.982	88.868.1	...	...	89.48	88.80
కాకినాడ	29.923	86.066.1	...	...	29.95	86.86
విజయవాడ	29.921	88.264.5	...	...	29.68	87.72
గుంటూరు	...	89.764.0	...	...	25.92	...
కల్లూరు	29.904	87.455.1	...	...	81.28	28.41
మద్రాసు	29.910	86.266.2	...	...	52.05	88.93
దెలూరు	29.907	85.166.9	...	...	53.48	88.73
కాకతీయము	29.889	84.970.1	...	...	89.61	85.76
కొంభా	29.861	88.269.4	...	...	62.17	67.53
తీరవనంతురము	29.871	84.074.6	...	...	55.81	57.40
గొచ్చి	29.875	88.874.9	...	...	104.02	108.11
కొల్లి	29.877	88.770.1	...	...	116.52	114.10
మంగళూరు	29.888	88.568.0	...	...	146.10	126.12
కొంభా	29.938	90.078.0	...	...	81.54	71.67
పాడరాజు	29.920	84.557.2	...	...	41.78	89.01
అంతపురము	...	88.257.1	...	...	16.70	19.86
బల్లారి	29.916	88.960.7	...	...	18.97	13.17
కర్నూలు	29.969	87.554.6	...	...	26.08	25.89
దేవ	29.986	88.961.0	...	...	25.84	29.30
బెంగళూరు	29.889	81.255.5	...	...	23.54	88.80
కొడకా	22.760	61.744.4	...	...	59.40	48.88
ఉడకమండలము	28.994	64.835.0	...	...	48.91	49.90
కొయంబరూరు	29.918	89.762.8	...	...	18.41	19.05
కల్లూరు	29.915	88.259.5	...	...	82.52	89.06
సీలము	29.984	89.660.8	...	...	84.90	87.88
తీరవనంతురము	29.911	89.665.1	...	...	16.94	27.42
పుచ్చి	29.889	87.967.0	...	...	28.79	29.51
మధుర	29.912	90.871.1	...	...	28.31	80.41
తీరవనంతురము	...	...	...	...	27.56	19.15

వాతావరణమును తరచుగా గమనించేవముగాను, దక్షిణమున సామాన్యముగాను వచ్చినది. బంగారీభాతమునందలి తుసాను పూర్తియగుచున్నది. ఇక్కడి ద్వీపములందు గాలి నిన్నటి వలెనే వీచుచున్నది. రాజధానియందు చిరుగాలులు వీచుచున్నవి. అల్పతేమో ఘోరతయందంతగా మార్పలేదు. రాజధానియందంతటను సాధారణ స్థితికి తగ్గునగుచున్నది. పగటి పూట వేడిమి కొంచెము పెచ్చుగానయినను లేక సామాన్య స్థితిగా, నయినను ఉన్నది. రాత్రియందు వేడిమి మామూలు స్థితికి 7 డిగ్రీలు తగ్గునగుచున్నది. రాజధానియందంతటను వాయుమండలమందు తేమలేదు. మల్బారులేవు. పగలు వేడిగాను, రాత్రి చలిగాను యున్నది. ద్వీపకల్పమునందు వాతావరణస్థితి చక్కగానున్నది.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. కోన్సు, వాతావరణకామ్రాజ్యము.

## స్థానిక వార్తలు.

చెన్నపురి కార్పొరేషను:— నిలుపుదలచేయబడిన కార్పొరేషను వారిసభ కేపు సాయంకాలము కార్పొరేషను మండలమున 5-15 గంటలకు జరుగును.

దక్షిణిండియా నిప్పు వెల్లెల ఫ్యాక్టరీ:— ఈ ఫ్యాక్టరీయొక్క భాగస్వాముల వార్షిక సమావేశము కేపు సాయంకాలము వారి ఆఫీసువద్ద జరుగును. ఆప్పుడు అధికారుల రిపోర్టునుగురించియు, నిలువపట్టిని గురించియు నాలోచించెదరు.

చర్చిలో దొంగతనము:— పురుషేంద్రుని సెంటు ఆంతోసినర్వీయందు గడచిన ఆదివారమునాడు రాత్రి బండిపోటు దొంగతనము జరిగినది. కొంతమంది దొంగలు చర్చికి ఎడమవైపుననున్న ఇనుపకడీలను కొన్నిటిని బ్రద్దులొట్టి చర్చిలోపల జొరపడి రెండు వెండికిరీటులను, శిలువలను, రెండు బంగారపుగిన్నెలను, 500 రూప్యములుగల రెండు చుక్కలను దొంగిలించిరి. మరియు కొన్ని సిగరెట్లను, గాన వెలిబుచ్చిన యభిప్రాయములతో మాత్రమునే నేకీభవింపగోరవని నుడివెరి.

మదరాసు సంకుచితస్వాతంత్ర్య శాసనము.

గౌ. మో. రామచంద్రారావుగారు ప్రాంతవిశేషములు మున్నగుసంకుచితస్వాతంత్ర్యములకు గల వారొసగు స్థిరస్వత్వ దానవిషయము ప్రయామము చెల్లుట కొక శాసనమును ప్రతిపాదించగోరి. విశేషముల స్వాతంత్ర్యము సంకుచితము. విశేషముల కెరివలన నట్టి హక్కు లిగినదో అట్టి సంపూర్ణ పూర్వాధికారములేన బుజుముల తీర్పునిమిత్త మట్టి విశేషముల స్వత్వము విక్రయించుటలో చిక్కులుకలుగుచున్నవి. ఆయా స్థితిని వారికి భయకారణముకలుగుచున్నది. ఆవిశేషముల అనంతరమున వారసుల యాస్తినిరాబట్టు కొనగలరు గాన నీచిక్కు వాపుటకొక శాసన మవసరమని ఆయన నుడివెరి. గౌ. బి. యస్ శర్మగారు దీనిని బలపరచిరి. ద్వీపంబున, వై. వెంకటేశ్వరరావుగారు సంతకములతో సంఘవిశేషము పత్రిక కార్యదర్శిగాను పిచ్చుట. సి. వి. కృష్ణస్వామిశాస్త్రి బి. ఎ. బి. ఎస్. సి. గారు “ఇంగ్లాండులో ప్రాంతవిశేషముల యనుభవముల”ను గూర్చి యుపన్యసించిరి. ఆవల సంఘాద్యక్షులగు, ఎస్. కృష్ణస్వామి శాస్త్రి. బి. ఎ. గారు నూతనముగ పట్టపరీక్షలందు కృతార్థులయిన వై శ్యావిద్యార్థుల నభినందించుచు నుపన్యసించిరి. పిచ్చుట ఫలాహారములతోను, నాటక ప్రదర్శనములతోను ఆంగ్లేయభాష పఠనములతోను, సభ ముగింపబడినదని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

గవర్నమెంటు హావుసువద్ద జోటవిందు:—

శ్రీగవర్నరుగారు నిన్న సాయంకాలము 4-30 గంటలకు గవర్నమెంటు హావుసువద్ద జోట విందుచేసిరి. నిన్నటి సాయంకాలము బహుచక్రగాను, చల్లగాను నుండుటవలన సభ్యులందరు విందునభాగం అనందింపగలిగిరి. ఆ తరువాత యిండియాలో ఆపరేటింగ్ కమిటీ (వెనెడెంటుయిన సర్. యి. పి. మార్కను గాను. కె. సి. వి. యి. కి. వి. యి. గారును, కమిటీ మెంబరులు, ఆన్ని డిపార్టుమెంటుల ప్రధానాధికారులును, రెవిన్యూబోర్డు మెంబరులు, హైకోర్టు జడ్జిలును, పోర్టు సెంటు బార్ కోటలో పనిచేయుచున్న గొప్పవారును, శాసనసభ్యులును, మరియు చెన్నపురిలోని గొప్పవారందరూ నకు విచ్చేసిరి. శ్రీగవర్నరుగారు ప్రార్థనాంకక మునుపేయలు చేరివెరి. సభాసభ్యులు శ్రీగవర్నరుగారితో ఆలోచనపై ఒక గంటగడపి వారివారి స్వస్థానములు జేరిరి.

శ్రీగవర్నరుగారు ఉత్తరసర్కారులలో పర్యటనము:— శ్రీగవర్నరుగారు గోదావరికృష్ణజిల్లాలలో చేయజోవు పర్యటనముయొక్క కార్యక్రమ పథక ప్రకటితమయినది. శ్రీగవర్నరుగారు కేపుసాయంకాలము 5-30 గంటలకు స్పెషలు ట్రయినులో బయలుదేరి మరుసటిదిన మదయము 7-30 గంటలకు కాకినాడచేరెదరు. అప్పటి నాలుగుదినములు గడపి పిచ్చుట డిశంబరు మొదటి తేదీకి రాజమహేంద్రవరమున రెండవ తేదీకి పోలవరమును, 4 వ తేదీకి ఏలూరును, 5 వ తేదీకి బందరును, 11 వ తేదీకి బెజనాడయూ వచ్చిచేరెదరు. శ్రీగవర్నరుగారు తిరిగి డిశంబరు 12 వ తేదీ నాడుదయమున 7-30 గంటలకు స్పెషలు ట్రయినులో బయలుదేరి చెన్నపురికి వచ్చెదరు. ఆంతరంగిక కార్యదర్శిగారగు సి. ఎ. కాటరెలు బి. సి. ఎస్. గారును, సేనాధిపతియగు కప్తాను డబ్లియం ఎస్. యి. మసీగారును, శ్రీగవర్నరుగారి సలహును, చక్రవర్తివడగు కప్తాను భాసలీగారును శ్రీగవర్నరుగారిని వెంబడించెదరు.

మలబారు వివాహ పీఠీయ శాసనమును గూర్చియు  
మలబారు పంపకపు వారసత్వపు శాసనములను గూర్చియు  
1908-వ సం॥పు మదరాసు ఎన్ట్రీయ లొందు ఆర్డర్ సవరణ  
శాసనమును గూర్చియు 1914 తిరుపతి నేనస్థానము స్కూలు  
బిల్లును గూర్చియు 1914 మదరాసు రైలివేషను బిల్లును  
గూర్చియు కొన్ని యుత్తరములు వచ్చినవని కార్యదర్శిగారు  
చెడివరి.



ఈ పాదముల నా. వి. యి. శ్రీనివాసాశ్రీ కారు (పాదముల) పాదములతో. "పాదముల వాదములు" అనునదిగాను  
నా. శ్రీనివాసాశ్రీ కారు ఈ పాదముల వాదముల పాదముల

కనుమలపరిశోధన సంఘమువారునునుతినిసంగిరి. తిరుపతి, తిరుమల దేవస్థానముల యాదాయములలోని నిలువ సొమ్ముతో ఆ దేవస్థానముల విచారణ కర్తగాను కొన్ని సంవత్సరముల నుండి రెండు పాతకాలలను పోషించుచుండిరి. 1912 లో ఆ దేవస్థానములను హైకోర్టువారు పరిపాలింపగోరిరి. అప్పుడా పాతకాలలను గూడ పోషింపవలెనని హైకోర్టువారిని ప్రార్థించు బడినది. గాని అట్లుపయోగించుట న్యాయముగాదని హైకోర్టువారు తీర్మానించిరి. అందువలన మహాత్ముగారా పాతకాలల పరిపాలనమును వదలుకొనిరి. ఇప్పుడా పాతకాలలు నిర్వాహమున నున్నవి. ప్రజలే వారిని పాలించుచున్నారు. కేవలము యాత్రికులవలననే యీ దేవస్థానములకు సొమ్ము యా 700,000 యలు వచ్చును. దేవస్థానములలో చేయబడవలసిన పనుల నిర్వహణ విధులముగా నున్నది. ఈ యాత్రికాదాయములో చాల భాగము మహాత్ముగారి యాధీనమందును. బొంబాయిలో దేవస్థానముతో క్రొత్త ఇంగ్లీషు పాతకాలలు పోషింపబడుచున్నవి చెన్నపురిలో పచ్చయప్పగారి భార్యదాయముతో నొక ఇంగ్లీషుపాతకాల జరుపబడుచున్నది. గతకాలమున దేవస్థానములతో జనోపయోగ కార్యములు చేయుట దోషముగాదని నిశ్చయింపబడినది. పాతకాలలు జనోపయోగకర విషయములలోనివేయగును. ఈదాయముల నిలువసొమ్ముతో జనోపయోగకరములగు పనులను చేయవలెనని ఇండియా దొరత్వమువారుగూడ తీర్మానించిరి. పూర్తిగా నీవిషయము వాసింపబడినచో హైకోర్టు వాళ్లు తీర్మానించు యుండరు. కొద్దివారి తీర్మానముకన్న కానసరికాణ్యము బలీయము. కొంతకాలమునుండి యాల్టిల్లు ప్రకటింపబడుచున్నది కొద్దిమందిమాత్రము దీనికి కృతీరతులుగా నున్నారని వెల్లెముంది అనుకూలముగా నున్నారు. అనేకసభలలోను ప్రతికలలోను ఆమెదము తెలుపబడియున్నది రాజమహేంద్రవరమున జరుపబడిన మహాసభలోగూడ వామోదంప బడినది. ఈ ధనముతో నేర్పరపబడుచున్న పాతకాలలు కేవలముపత పాతకాలలుగావని ప్రతికములవాదము. ఇది నిజమేగాని నీవిలో నొకగంటకాలము మతివిద్య నేర్పబడుచున్నది. కాన నీటిల్లు సంకరింపగోరెదనని శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు గోరిరి. ఏ. యస్. కృష్ణారావుగారు దానిని బలపరచిరి ప్రభుత్వమున పి. యస్. వీరస్వామయ్యగారు తమ యంగీకారమును తెలిపిరి. కే. రామయ్యగారు స్థిరపరచిరి. ఈపాతకాలలు కొన్ని సంవత్సరములనుండి జరుపబడుచున్నవి కాన వాకిందుల కాత్మేషణములేదు గాని దీని నాధారముగ చేసికొని దేవస్థానముల నిలువసొమ్మును విద్యాభివృద్ధికియున వినియోగించు చున్నది నన్నిచోట్ల నలంబింపరాదని గౌ. బి. యస్. శర్మగారు నడిచిరి.

కాననము నడువబడినది. దానిని కాననముగ చేయవలెనని శాస్త్రిగారు కోరిరి. గౌ. రామచంద్రారావుగారును రావు బహదూరు పి. కే. రామచంద్రారావుగారును బలపరచిరి ఆ కానన మందరిచే నామోదింప బడినది. (తిరుపతిలోని దేవస్థానము హిందూహైస్కూలును వెల్లురులోని శ్రీమహాత్ము దేవస్థానము హిందూహైస్కూలును తిరుపతిలోని శ్రీ శేంకరేశ్వర విద్యాశాలను దేవస్థానములతో కొనసాగించుట కిందు వలన సభికారము కలుగుచున్నది.)

శ్రీ రేమోగు కున్న రామను నాయనారగారు. నాయనారగారి మరణమునకు ఆరున కంటులముకు సంఘమువారు సామర్థ్యాని తెలుపుచున్నారని సర్వోత్తమ ప్రాధుగారు నడిచిరి. పి. కేశవశర్మగారు, కే. పి. రామను మీ: నుగార, పి. రామభద్రనాయకుగారును బలపరచిరి. సభ్యులందరూ లేచి: జవబడి దాని నామోదించిరి.

కచేరిలో వనిచేయు వేళలు. దీనిని బి. వి. నరసింహయ్యగారు ప్రతిపాదించిరి 11-గంటలకు పూర్వమును 5-లే: 6-గంటలకు పిమ్మటను మామూలుజూలలో నే: పూసములలో పూర్తిగాను కచ్చేరిలో పనులు జరుగగూడదనిరి అమాచద్ లేంది మర కావ్యుగారు దానినిబలపరచిరి. ఏశీకార్త్యుగారు దొరత్వమువారి పత్యమునడిచిరి. “ఇదికేవల మిదే జరుపబడుటకు సాధ్యముగాదు. పనులు ని వదగూడదు నిలువబడిన మరల నాత్మేషణలుగును కొందఱు గుమస్తాలు దివ్యట్టి మేజిస్ట్రేటులుగూడ కచేరి కాలశ్యముగవచ్చి పగలరాత్రి గను గాల్గొనగాను చేయుచున్నారు. అట్టివిధికి కులం తామరకన్యకుగ వచ్చుకలన గుమస్తాల కనవ: గముగ శ్రమ కలిగించు చున్నారు. గుమస్తాల శ్రమకు మేమెరుగుదును. కచేరిలో పనిజరుగకల: కశలు పనిచేయవలసిన గుమస్తాల పనిమిలి నిర్వాహణచేయబడియే కాదుగని శమస్తా: కాలపును చాలామందిని దే: లే: గొంగ్గొ: ఘన నిలిపి: విష: గము రుజువై: తో: తి: వి: గాము: నెడము ఆ ట్టును కదలికొనుట యెంచి మ: కేశవశర్మగారు నడిచిరి బి. వి. చా: పి. చా: గారును కే: రామయ్యగారును చట్టమునకుమూలముగనుడువును

ప్రాంతింగు ఆర్డుల ననుసరింపవలసినది. ఆర్డుల ప్రకారమే పనిచేయవలెనని కానించుటయు సంభవముని కాద్యుగారు నడిచిరి. చట్టము వదిలికొన బడినది.

శిస్తుముజరా.

ఈ చట్టమును ఏ యస్ కృష్ణారావుగారు ప్రతిపాదించిరి. సర్వేచేయబడిన ఒక పొలములో శేభాగ రందైన సాగు చేయబడక పోయినప్పుడును, పంటపెట్టెనైనప్పుడు ఆభాగము తక్కువలో విదదీయబడియుండకున్నను శిస్తుముజరా యిచ్చుటకు తగినట్లు సరింపబడవలెను. ప్రస్తుతము సాగుచేయబడిన భూములకు గూడ రైతులు నిస్తునిచ్చుకొనుచున్నారు 1912-13 సంకల్పమునకు గత 5 సంకల్పములలో బంజరు భూమి ఎంతసాగులోనికి వచ్చినచో ఎంతసాగులేని బంజరుమీద సిస్తు వసూలుచేయబడినదో దొరత్వమువారు పరిశీలపడగును. ఇంగ్లీషులకు సిస్తుంది ఎక్కువకావలసియుండుననియు, దగారు అవకాశ మేర్పడు ననియును బంజరుగా విడువబడినభూమిలో కొంతకొంతవదలేదనియు నాత్మేషణములు కలుగును. అవసరమైనచో సిస్తునివేయవలెను. తాత్కాలికయధికారము హెచ్చుచేయవలెను. వెనుక శిస్తుముజరా అధికారముకల క్షేత్రలకి గలిగియుండెను. 1899 లో తీసివేయబడినది. కలక్టరులు తమయధికారమును సక్రమగావినియోగించుచున్నారని దొరత్వమువారికి తృప్తికరమయినప్పుడా యధికారమేల తీసివేయబడిన లోకొలత కొలిపించుకొని లోపమునకు రైతు: ముదవలయునా ఆ కృష్ణారావుగారు నడిచిరి. చిదంబరనాథ మొదలిగారు దానిని బలపరచుచు కలకత్తరు కట్టి యధికారము మరల నియ్యవలెననిరి.

అట్లుకే సాయంకాలము 5-80 గంటలకుచే సభము గలంపబడినది.

సాయంవారమునాడు 24-వ 11 గంటలకు మరల సభ గూడెను.

పన్నులను ముజరాయిచ్చుట

ఈవిషయమై గౌ. ఎ. ఎస్. కృష్ణారావుగారు ప్రస్తావనకు వచ్చిన తీర్మానమునుబట్టిచిన చర్చ మరల ప్రారంభింపబడినది.

గౌ. ఎ. కుబ్జరాయలరెడ్డిగారుఅవగళ్ళు ఈతీర్మానమును బలపరచుచు నీకిందితీరు ప్రసంగించిరి కొంతభూమిని బీడుగా పెట్టుకొనిన రైతుయొక్కయు, లేదా, తనకలివిగాని కారణములకు ఫలముగ పైసపన్నమైన రయతుయొక్కయు మేలును కొనవలెదల, యాతీర్మానము వ్యవసాయదారులకు చాలముకష్టమును, ఉపయోగ కారియు నగుచున్నది. ఒకపట్లా లోలేరియుండి ప్రత్యేకముగ విభజింపబడిన ప్రదేశమునకు చెల్లించ వలసినపన్ను ముజరాయిచ్చునటుల చేయుటకై యాతీర్మానములో కొరబడియున్నది. తి: భూమిలో శేభాగమున వైరుచేడి తనకువచ్చుచున్నచో రైతు మున్నగున నెఱుగజాలక, అవసరమునబట్టి అడు ముజరారు ద ర భాస్తు పెట్టుకొనవలసి వచ్చుచున్నది ఇట్టిసందర్భములలోముజరాయెట్లు నిరాకరించుటకు వీలుగనో సులభముగగ్రహింపనలిగిగారు. దీనిని దొరత్వమువారు ద్వి: ముగ నాలోచించదగినది. అరి ప్రసంగించి, ముజరా విషయమై యే: వడియుండు నిబంధనలను గుఱించి వీరు వి: కే: ముగ చర్చించిరి.

గౌ. సి. వి. ఎస్. నరసింహరాజుగారు:—నేను విశాఖ జిల్లానుండి వచ్చుచున్నాను. అచ్చట వైల్లు ఫలిం: క చెడిపోవు సందర్భము పలుమరు కలగించును. వైల్లు చక్కగ ఫలించుట చాల అరుదు. కాబట్టి ప్రస్తావనలోనుండు ముజరా విషయమై నేను న్యాయవివ భూ: గముగ మాటలాడగలను. వ్యవసాయముచేయు రైతున కీ ముజరా విషయము చాల ముఖ్యము. కాబట్టి, యాతీర్మానము క్రిమముగ నాలోచించబడవలయునని ప్రార్థి చుచున్నాను.

గౌ. ఎ. జి. కార్త్యుగారు:—వీరు దొరత్వమువారి పత్యమున మాటలాడిరి. ముజరావిషయమై వెనుకటి రెండు సంవత్సరములలోను రెండుతీర్మానములు ప్రసాదించబడి: వి. వారి మార్గమున నె యిచ్చి డీతీర్మా: ముగూడ ప్రస్తావనకు లేబడి యున్నది. వెనుకటి రెండు తీర్మానములలో మిడిటిడి ప్రస్తావనకు వచ్చినపుడు వైల్లు ఎండిపోయినపుడు పన్ను ముజరా యిచ్చించుకొనుటకు రైతులకు నా: యా: స్థానిసారము హక్కుగలదని వాదింపబడినది. ఫలితము మామూలులో మూడింట నొక భాగము సకన్న తక్కువగ నేర్పడినపుడు పన్ను వజాయి య్యవలయునని రెండరసారి వాద: పబడినది. అప్పుడు సభవారియా: య: క్రంద:ంత: తీర్మా: ముల రైతు: గములం దేభాగమున వైరు తెండిపోవుచో ఆభాగమున పన్ను ముజరా యిచ్చించవలయునని ప్రస్తావనకు లేబడి యున్నది. అట్టివిధంబున గుమస్తాలకు పన్నుముగా కాని పేములకు బడలే: . 1860 సంవత్సరమునకు నా: య: గా: పన్ను: పనులు శాస్త్రవిషయముల ననుసరించి గాని ననిగాని. అసంగత్యమునందలంపి: మరల యా: త్రి: పదము: ననుసరించి యేర్పరబడినది. పన్ను: విధించుటలో ఫలితములు ఫలి: ముట, ఎండిపోవు

ట, మున్నగు సందర్భము లన్నియు గమనింపబడి, రైక్కలే గాటుచేసికొని, సకలున యంతయు నిర్ణయింపబడినది. దొరత్వమువారు పన్నులకేట్లును, తగ్గించుచుమి త్తము చాలవఱకు త్రోసివేసిరి. కాబట్టి, రైతుచేయవలసిన దేమనగా, సారవంతముకాని భూముని ప్రత్యే: పరచి, గానితోలిమానుకొని, పన్ను ముజరా కొరవలయును. అట్టి ప్రదేశములంద పన్నును కాశ్యతముగ ముజరాచేసికొనవలయును. ఈచని రెవిన్యూయిలాకాతాచేదారిఉద్వోగస్థలయధీశమునంద, యాతీర్మానము నంగీకరించితిమేని వారు స్వలభాపేక్షనులోనై యన్యాయప్రకర్తనమునకు లోబడుదురు. ఫలితము రెండి పోయిన సంతకములలో ముజరాకోరును పెట్టుకొనబడు దగభాస్తులకు అడ్డగించుట అసాధ్యము. ఈ తీర్మానము నంగీకరించినయెడల, ఇది రెవిన్యూపద్ధతికి గొప్ప లోపముగ పరిణమిల్లును. ఇట్టితీర్మానము అంగీకరింపబడేకేని, గవర్న మెంటు రెవిన్యూయిలాకాతు లోపమేర్పడి, తద్వారా, దొరత్వమువారి ఆదాయమునకు భంగము కలుగును. రెవిన్యూ ఆదాయమునకు ముఖ్యముగ మార్గమును గుఱించిన పద్ధతిలో నిట్టి క్రమ భంగమును కలిగించుటకు కోరుండువాచే తద్విషయమున తమకు గల పూ: నెఱుగవలయునని కోరుచున్నాను.

గౌ. బి. వి. నరసింహయ్యగారు తీర్మానమును గుఱించి ప్రసంగింపబూని గా: కింది యభిప్రాయ మొనగిరి. బీదరైతు లే మాత్రమును దానియుంచుకొనుటకు అవకాశ మేర్పడునంత ఆదాయము వారికి గిట్టుటలేదు. కాబట్టి, ఫలితము రెండి తె: మము కలుగు సందర్భములలో బీదమున కని వా: లేమాత్ర మైనను నిలవ యుంచుకొన జాలుటకు తగినంత పాకర్యమును కలిగించవలయును. ప్రస్తావన తీర్మానమున నూదించబడియుండు పాకర్యమును, రెండు ఎకరముల భూమిగాని, అంతకు తక్కువ భూమిగాని గల భూస్వాములైన లభింపజేయుట యుక్తమని సూచించిరి.

గౌ. కే. రామన్ మీ: న్ గారు:—ఈతీర్మానములో కొరబడియుండునది కడు: వ్యయముగా న్యాయవిశేషము. రయతును, రెవిన్యూయిలాకాతాచేదారిఉద్వోగస్థలము కలసి, మా: ధము చేయుటకు ప్రాముఖ్య: అవకాశ మే: వచ్చునను సమాధానము గవర్న మెంటువారి యాత్మేషణను సమర్థించునది గారు. దొ: తనమువారు నయ్యకముగల ఉద్వోగస్థలము నేమిం చవలయును; న్యాయప్రకర్తనలను నియమించవలయును. ఈ విషయముగగుంచి అప్పుడప్పుడు తీర్మానములు ప్రస్తావించబడుచున్నవి గౌ. కార్త్యుగారు చెప్పిరిగా? అట్లు పలుమరు తీర్మానములు వచ్చుచుండుట ఇంకలి కోరికయొక్క ప్రాముఖ్యమును, ఇందు వివరింపబడిన కొంతలు నిజమనుటను వెల్లడిచేయుచున్నది.

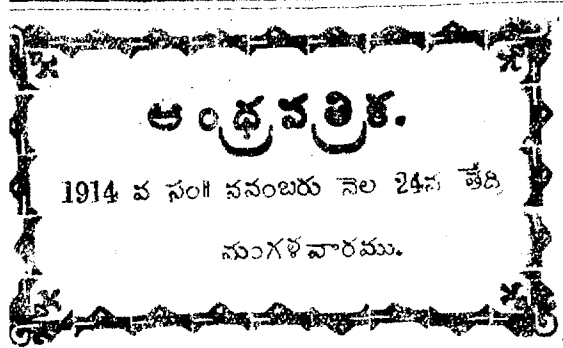
గౌ. బి. ఎల్. శర్మగారు:—రైతులవిషయములు మతింత దిగ్ముగ నాలోచింపబడవలయును. ఒక్కతీర్మానమును పరిష్కరించుటకు అధికవ్యయవారములు ముఖ్యములు గావు.

గౌ. కె. రామానజాచారిగారు అవగళ్ళ:—పన్ను ముజరావిషయమై గౌ. కార్త్యుగారు చెప్పినయంతకుమును వీరు బలముగ నా: పించిరి; ముజరా యియ్యదగిన వి: క్షే: మొక్క ఎకరాగా నిర్ణయించినది చాలదనిరి.

గౌ. రామచంద్రారావుగారు:—గౌ. కార్త్యుగారు శ్రుతపరచిన ఆత్మేషణ తీర్మా: మునందలి ముఖ్యాంశములకు సమాధా: ముగావు ఆయాకాలములకు తగినటుల పన్ను ముజరా ఇచ్చు విషయమున పొలములు పంచబడవలయునా? ఎంతభాగము ప్రత్యే: పరచబడవలయును? అవ: విషయములను మా: త్రి మే: క: సందర్భమునవిచారించవలయును. ఇంతకన్న నెక్కువపన్నులముజరా విషయమునకు సంబంధించిన పూ: త్త: చరిత్రనంతయు విమర్శించుట యాతీర్మానముయొక్క పనిగాదు.

గౌ. ఎ. ఎస్. కృష్ణారావుగారు:—రైతు రెంత గా: త్త: , ఎంత చురుకుదనముగ పనిచేసినను, ప్రత్యేకముగ విభజింపబడిన పొలములమీద పన్ను ముజరా పొందజాలకున్నార కాబట్టి, సాధ్యమైనంతతీర్థలలో నిబంధనలను సవరించవలయును.

గౌ. ఎ. జి. కార్త్యుగారు:—ఆయాకాలమునకు తగిన ముజరాలను పొందువిషయమున రైతుల కేర్పడియుండు పాకర్యములను ద్దు: కేయనలయుననుట దొరత్వమువారి యభిప్రాయముని నాయభిప్రాయము కోరు 1861-వ సం॥ మొదలు ప్రదేశ పెట్టబడి యప్పు డులుగా ముజరా నియమముల కన్న నెక్కువ పాకర్యములను కలిగించుటకు దొరత్వమువారు కృపింశ్యులై యుండెదనని చెప్పి నీగా రెవిన్యూ యిలా: లలో కెక్కుని అమర్తము గల కంబంపుంగారి రిజోల్యూషను ది, యిప్పటి తీర్మానము కంటె కొంత సంగీకరించుటలో గల కష్టములను, అనుభవ పూ: గము లగు నిదర్శనములతోడ, కేశవశర్మగారు చెప్పిరి. ఈ తీర్మానమును గుఱించి ట్లు పుచ్చుకొనగా, తీర్మా: మొలమి జెందెను.



### సాంఘిక శాసననిర్మాణము.

ప్రభుత్వమువారు బహుకాలము మన సాంఘిక విషయములయందును మతవిషయములయందును తటస్థముగా నుండుమను నుద్దేశమును ప్రకటించుచుండిరి. ఇప్పటికిని ఆ యభిప్రాయమునే విశేషముగా కలవారయ్యెయున్నారు. కాని యిటీవల మన శాసననిర్మాణసభలు వైరశ్యమునంది మన ప్రతినిధు లవ్వారలో గూర్చిని క్రొత్త తీర్మానములును బిల్లులును నుపక్రమింప నారంభించిన వెనుక పూర్వముం త గట్టిగా ప్రభుత్వమువారు మిన్నక తటస్థముగా నుండుటకు వీలులేని సందర్భము లేర్పడుచున్నవి. ఇండియా శాసననిర్మాణ సభలోనికి భూమిద్రనాథ బాసుగారు సి వి ల్ మ్యా రేజిబిల్లును ప్రవేశ పెట్టినపుడు దేశమున సంక్షోభము పూర్వచారపరాయణులచే నెక్కువగా కలుగుచున్నదని తలంచి కాబోలును ప్రభుత్వమువారు తటస్థముగా నుండినోయి యా బిల్లునకు మార్గము లేకుండ జేసిరి. ఆబిల్లువిషయమున పూర్ణవ్యతిరేక భావ ముండుటకు వీలుండినదిగావున దానికి నాగతి ప్రథమతఃపట్టెను. అంత వ్యతిరేక భావమును పురికొల్పినట్టియు రమారమి తద్విషయకాసక్తికల ప్రజల యనుమోదము నందగలవియునగు విషయములు మన శాసననిర్మాణసభలో నిప్పటి సమావేశమున నాగోచరముగానికి వచ్చి యున్నవి. అందు మొదటిది తిరుపతి దేవస్థానములబిల్లు. తిరుపతిమహాంతు బహుకాలముగా తిరుపతిదేవస్థానముపై నచ్చురు బడి ఏమలక్షలలో కొంత వ్యయముపెట్టి తిరుపతియందు దొక యాంగ్లేయమధ్యమ పాఠశాలను నొక సంస్కృత పాఠశాలను వేల్చారు. సం దొకవత్సరము పాఠశాలను నిర్వహించుచుండెను. ఇటీవల హైకోర్టువారు తిరుపతి దేవస్థానముల నిర్వహణమును ఏర్పరచవచ్చినప్పుడు 1912 వ సంవత్సరమున నీవిద్యాలయములకునై దేవస్థానాదాయమును వినియోగింప నెట్లగునను సందేహమును వెల్లిబుచ్చిరి. అందుపై మహాంతు తానెంతో కాలము చేయుచుండిన సాయమును నిలుపవలసిన వాడయ్యెను. అంతట ప్రముఖు లందరును చేరి యాలోచించి మహాంతుగారి యనుమతి కలదనుట నెరింగి యీ శాసనము నుపక్రమింపించువారై నారు. విద్యాదాన ముత్తమదానమని మన శాస్త్రము లుద్ఘోషించు చున్నదనను ప్రస్తుత ప్రపంచమున వట్టిమతివిద్య నిరుపయోగ కరముగటచేతను నీ తిరుపతిదేవస్థానములబిల్లు సునాయాసముగా నొక్క స్వల్పకాలమున శాసనమైపోయినది. తిరుపతి దేవస్థానాదాయమునకు ప్రవర్తకంపగల కారణము లితర దేవస్థానాదాయములకు ప్రవర్తకంపక పోవుట పొసగదుకదా. తిరుపతిదేవస్థానముల ఆర్థ ప్రస్తుతము స్థూలదృష్టికి నొక్కతిరుపతి వేల్చారుకు సంబంధించినట్లు కనుపించినను ఈ శాసనమునకు బునాదియగు భావము ముందునకు ధర్మాదాయోపయోగనిర్ణయమునకు బలముగా తోడ్పడిగలదినుట సజ్జము. మన నాయకులు వట్టుట్టి విషయక వడిచేయయెడల నచిరకాలములో నెవ్వరైనా యాభిప్రాయమును ధర్మాదాయములనుండి విరల్పగలుగుదు నటకు సందేహములేదు. పాశ్చాత్య మతసంఘములెల్లయు

విద్యావ్యాపన కౌశోద్రవ్యము వెచ్చపెట్టుచు వి. మన మత ప్రతిస్థాపనలును నదేరితి నుపదేశి దేశోద్ధరణకేల సహకారులు కారాదు. నాయకులు ధర్మాదాయోపయోగ నిర్ణయమును త్వరలో చేయుచుటకు తగిన ప్రయములు విశునకచేతురని నమ్ముచున్నాము. ఇక సమావేశమున ప్రవేశ పెట్టబడియుండు రె: బిల్లు రజస్వలానంతర వివాహములు గుప్తము జరుగుచున్నవి బహిరంగముగాకూడ రజస్వలా తర వివాహములు కొందరు చేసికొని యున్నా ఇతరులు చేసికొనుటకును చేసి యుచ్చుటకును ముగియున్నారు. వివాహములు జరుగునప్పుడు వివాహము జరుగుననిననుగాని నిజముగా రజస్వలానంతర వివాహములు పుణ్యవాహములరీతిని వ్యతిరేకాభిప్రాయములను బురికొల్పుటలేదు. వివాహము లాచారముగానికి నచ్చినయెడల కర్మవాహములబాధ తగ్గుననికూడ కొంద రంగీకము చూపుచున్నారు. రజస్వలాత్పూర్వము తిదరపడి పెండ్లిచేయుటయు రజస్వలయైన పి: భార్య భర్తపొమ్మగుటచే నాతనిపక్షమువారి కిచ్చిచేతను ఆచారజలముచేతను రజస్వలయ: తోడనేకన్య యేసితియందున్నను విశేషము సరచేయక గర్భదానాదికర్మలునడపుటయుఅట్టితి: ననేకన్యలు గర్భవతులై భరింపలేక నానావృ: పాలై లోకాంతరగతులగుటయు చూచుచుండు: రనేకులకు నీ రజస్వలానంతర వివాహము నిజమగాముక్తిదాయకమని యొకప్పుడు గాకున్న వయొకప్పుడు డయినను తోచకపోక ఇంతయేకాక మహాపండితు లనేకులు ఈ రజలాంతర వివాహములు శాస్త్రీయములగుట బాగుగా సాధించియున్నారు. కన్యకలలో విదవాహనమును దన్మూలమున వరశుల్కవివాహన: నకును నిదియే మార్గమగుటయు సంఘమున సంగీకార మగుటకు నొక కారణము. ఇంకొకరము లీవివాహపద్ధతిపక్షమున నున్నవి. ఇన్నియడియు ఆచారాధ్యక్షిత హైందవభూమిలో సంగర్భకు కష్టములుండకపోవు అకష్టములతో "స్వవిహము శాసనసచ్చుతముగాదు. ఈవివాహము: ననగు సంతానము న్యాయసంతానము కాజాలద అనునది చేరినయెడల పరిస్థితి దుస్సరము కాకమ: నదు. ఈపరిస్థితిని మాన్పుటకే గా. శ్రీనివాసక: శ్రీగారు మనశాసననిర్మాణసభలోనికి నొకబిల్లు: తెచ్చినారు. దానివలన నిర్బంధ మొక్కరికీ కలుగదు. రజస్వలానంతర వివాహ: శాసన సన్మూలము మూత్రము కాగలదు. అం: వలననే విశేషచర్చ లేకయే ఈబిల్లునకు ప్ర: శము కలిగినది. ఒక్క గా.బి. వి. నరసింహయ్య: మూత్రము ఈ బిల్లునకు వ్యతిరేకాభిప్రాయము కొంతయెక్కువగా నూడునని చెప్పుదు నాధిక: సభ్యులవైపు బిల్లును తా:డ్డగించ కష్టములే: నియు నవసరమైన యెకల ముందునకు చూ: కొన కచ్చుకయు చెప్పి యంగీకరించి యున్నా:ని కొంత వ్యతిరేకాభిప్రాయము నచ్చూనుట లో: కముకు చేరినయే యున్నది తిరుపతి దేవస్థానము: బిల్లు విషయమున శాశనస్థాని అమొగుగారు ప్రభుత్వ పక్షమున నూచించినరీతి సంగీకారము నూచించినను నూచింపకున్నను ప్రభుత్వమువా: తమపక్షపు సభ్యులకు వారివారి యిష్టానుసారము

# పంగామము.

లిసియంటిమిగడ వీరి శకముల పంగాయితీ జేయునపుడు  
న మధ్యాహ్న భోజనము జేసినపిమ్మది, వారందరు నొక్క  
రి కావలివానివైబడిరని సాక్ష్యమియ్యబడెను. అప్పుడు కా  
లవాడు ఆకసము వైపునకు తుపాకిని బారుజేసెను. కాని  
వారిందులకు లక్ష్యముజేయనందున కావలివాడు ఖైదీలవై  
పాకిని వెంటవెంటనే గాలెను. ఇందుచే 5 గురు మృతినొం  
3, 12 గురికి గాయములు తగిలెను. మిగిలినవారు లొంగి  
పోయిరి. మరియొక ఖైదీ యింటికప్పు వైకి యెగబ్రాకి పారిపో  
యి త్నించెనగాని క్రిందబడుటచే వాతకి తల పగిలెను. విచా  
ర నిలిపివేయబడెను.

## గాయములుతీసిన హైందవనై నికులు.

లండను నవంబరు 23:—బ్రెటినునందు ప్రఖ్యాతివహిం  
స చెలియను దోమునందు గాయములు దీనిన హైందవ  
నికుల నుగించునై బ్రెటిను పురపాలక సంఘమువారు శ్రీజార్జి  
జూగారిని వేడికొనిరి. ఇందులకు శ్రీరాజుగారు సమ్మతించిరి.

## హైందవనై న్యము.

ఘుర్కాల కూరత్వము.

అలహాబాదు నవంబరు 23:—ఇరెను లాబాసీ  
సుఖమునందున్న హైందవనై నికుల పటాలములు  
చాల దినములు శత్రువులు తీవ్రముగ తమవైఖరుచుండగ పోర  
లసి వచ్చెనని ఇంగ్లండులోని వార్తాపత్రికలలో నొక దాని  
లేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు. జర్మనీవారి పెద్ద ఫిరంగులచే  
రిలో వనేకులు చచ్చుచుండుటవలన వీరి సంఖ్య నావాటికి  
గ్గుచుండెడిది. ఈఫిరంగి ప్రయోగములకు రాత్రులందు శత్రు  
వులవైబడిగాని, మొత్తముగ వైబడిగాని ప్రతికారము నల్పుట  
వకాశములేక పోయినది. అయినను అప్పుడప్పుడ క్రిందివిధ  
మున వారు జిశ్వర్యకరమగుపనులు జేయుచుండిరి. తామున్న  
కోటికి 200 గజముల దూరమునందున్న నొక కందకములో  
నున్న జర్మనీవారు తమవై తుపాకుల పేల్పుటచే చివరనొంది  
యొక ఘుర్కాలపటాలములోని వారు నలుగురు చీకటియందు  
జర్మనీ వారికందకముకడకు ప్రాకిపెట్టి వారిలో 15 గురినిజం  
గగా మిగిలినవారు పారిపోయిరి. అని పయనీరు ప్రతికాలం  
ను విలేఖకుడు తిలకింపుచున్నాడు.

## జర్మనీవారి నష్టములు.

లండను నవంబరు 23:—యూధమును స్వయముగా  
కూచిన పార్తా ప్రకటనా సంఘమువారి ప్రతినిధి యిట్లు  
వ్రాయుచున్నాడు. కడచిన యనేక నెలల నుండి ఈ నెల  
6-వ తేది సోమవారమునాడు శాంతముగ నుండెను. జర్మనీ  
నా లోకే మొత్తముగ మనవైబడ నూహించిరి. కాని మనవైపు  
రంగులువారి కెక్కుడు నష్టమును గలిగించినందున క్రొత్త  
నికుల కొరకు నిరీక్షింపవలసిన వారైరి. మనవై బడుటకు  
యందు జర్మనీవారి లొక్కచో జేరుటవలన మన ఫిరంగులవారికి  
గొప్ప యెక్కుడునష్టమునొందినటులు సందియము లేదు.

మంగళవారమునాడు మనవై ఫిరంగుల బ్రయోగించిన  
పెద్ద జర్మనీవారి కాల్పులు ముమ్మారు మనవైబడిరి. మన  
నికులు సన్నీలతో ప్రశంసనీయముగ బోరి మొదటిసారి  
గారిని వెనుకకి గొట్టిరి. రెండవసారి మనభటుల రైదుగజ  
యల దూరమువరకు శత్రువులు వచ్చిరి గాని వెనుకకు గొట్ట  
బడిరి. వీరిలో 1200 మంది చచ్చిరి. మూడవసారి మన  
రంగులు వారిని వెనుకకు దరిమెను.

సముద్రము పోటు గలిగియుండుటచే డిక్కుమాడున  
గాడ్డయములనున్న దేశముత్పత్తికరముగ ముంపుడుచున్నది.  
నకందకములనుండి గురువారమునాడు ప్రథమమున మోటా  
ప్రయోగింపబడెను. బాగుగ పనిజేసినవి. మందు గురియుటచే  
గాటలు మునుపటికన్న దుస్థితికివచ్చినవి. కందకముల దుస్థితి  
గ్గనాతీతము. వీనియందుభటులు సకము గడ్డకట్టిన బురదతో  
నూడి గడ్డియందుండవలసిన వారైరి. భటులపాదముల నెట్లు  
వెచ్చుగ నుంచవచ్చుననునది బహుశ్రద్ధతో నాచింపబడు  
చున్నది. ఇట్లున్న భటులలోగ్గవంతులుగ నున్నారు.  
వారివంత యాహారము వారికి సరిగ పంపబడెను.

భూమి కడుమెత్తగ నుండుటచే విరోధులఫిరంగులచే  
జేయబడినబాంబులు ప్రేలుటకు పూర్వము కొంతవరకు దిగ  
బడి కొంతవరకు బురదనటులు జమ్మిచున్నవి. పోరాటము

నై నికులకాయాసము నిచ్చుచుండినను ఇంతవరకు శత్రువు  
లను నిరోధించుటవలన మిక్కిలి ధైర్యము నొందియున్నారు.  
అక్కడక్కడ ప్రతికారములు నల్పుటయందును కావలివార  
లకు జరుగు పోరాటములయందును మనవైబడు లతిశూరత్వ  
మును జూపుచున్నారు. ఇరెనునగుర్ని బుట్టినయప్పత వా  
ర్తల సరిజేయుచు వీరిట్లు వ్రాయుచున్నారు. బైబిలుగ పట్టు  
బడినవారను, వేగులవారును తప్ప జర్మనీవారెవరును ఇరెను  
ను బ్రవేశింపలేదు. ఇరెనుకడ మిత్రమండలివారిశీతి పూర్వ  
మెప్పుడు తేనంతలముగ నున్నది.

## విమానగృహమునై బాంబులు.

చర్చిలుగారి ప్రకటన.

లండను నవంబరు 23:—నేడు కామన్సుధలో చర్చి  
లుగారిక్రింది విషయములను చదివిరి:—యూధవిమానముల నా  
యకుడగు బ్రిగ్సు కమేండరు బాబింగుటను, లెఫ్టినెంటు సిక్స్సీ,  
అను వీరునువ్వరును ప్రామ్మదేశమునుండి విమానములమీద  
పెల్లి జర్మనీదేశమునందలి క్రెడిట్ హౌసు పట్టణములోని  
జస్టిసు విమానములను తయారుచేయు ఫ్యాక్టరీపై  
జర్మనులు తమవై ఫిరంగులు కాల్పుచున్నను, సమీపమునకు  
వచ్చి బాంబులువేసిరి. జర్మను ఫిరంగులరుబ్బలకు బ్రిగ్సుగారి  
విమానము క్రిందనడిగి. వీరికి దెబ్బలు తగిలినవి. వీరిప్పుడు  
ఖయిదీగా జర్మను ఆస్పత్రిలో నున్నారు. తక్కిన విమానము  
లకుకూడ దెబ్బలు తగిలినవి కాని వీరు త్వరముగ ప్రామ్మదేశ  
నారు తామువేసిన బాంబులన్నియు ఫ్యాక్టరీమీదపడి గొప్ప  
నష్టము కలిగించినవని వీరు చెప్పుచున్నారు.

## క్రొత్తపన్నులు.

లండను నవంబరు 23:—కామన్సుధలో మాంటేగు  
గారిటుచెప్పిరి:—క్రొత్తపన్నులు వేసిన తరువాత, యింతవరకు  
ఒక్కరై నను యీపన్నులు పనికిరావని మొర పెట్టియుండలేదు.  
మనమువేసినదానికి ప్రజలందరూ అంగీకరించినందుకు మనము  
సంతోషింపవలెను. ఇది మనకు జయనూచన.

## జర్మను సబుమెరై నునష్టము.

లండను నవంబరు 23:—నాకాదకాధికారు లీక్రింది  
విషయములను బ్రకటించినారు:—స్కాట్లండు దేశపు టుత్తర  
సముద్రమును, కావలావేయుచున్న బ్రిటీషుయుద్ధనావ నిన్న  
ఒక జర్మనుసబుమెరై నును పొడిచిగిది. ఒకగంటసేపు అయిన  
తరువాత నీటిపట్టముమీద వెల్ల జెండాను కట్టుకొని ఒక సబు  
మెరై ను కనపడినది. గాతీ యను బ్రిటీషుడిప్ట్రాయరు సమీ  
పించునప్పటికి సబుమెరై ను మునిగిపోయినది. 'గాతీ' సబు  
మెరై నలో 25 గురు క్రొనులను రక్షించినది. ఒకడు మునిగి  
చనిపోయెను.

## సుహా?

డీక్షతో బోరుసల్పిచున్నారు.

పూర్వలేదు.

లండను నవంబరు 23:—కెట్రోగ్రెడు విప్లవ్యుల  
నడిపివడను వ్యాపకదను ఉభయపక్షములవారును అత్యధిక  
దీక్షతో బోరుసల్పిచున్నారు. జెన్ట్రాచెవా, క్రాకో మధ్య  
ప్రదేశములందు ముఖ్యమగుమార్పు లేవియులేవు.

న్యూసాండ్వెక్సునుండి ఆస్ట్రీయావారు వెడలిపోయిరి.  
రష్యావారియొత్తిడికి చాళజాలక ఆస్ట్రీయావారు గెలిషియా  
లోని న్యూసాండ్వెక్సును వదలి వెడలిపోయిరి.

## పోలాండునందలి పోరాటము.

జర్మనీవారి యంత్రములు నిష్ఫలములు.

అలహాబాదు నవంబరు 23:—పయనీరుప్రతికయొక్క  
లండను విలేఖకుడిట్లు తిలకింపుచున్నాడు. పోలాండునందు  
జరుగుచున్న పోరాటమునందు జర్మనీవారు తమ సైనికులలో  
శ్రేష్ఠతముల నియోగించిరి. జర్మనీవారు యంత్రసహాయమును,  
విపణించి భటులసహాయముచేతనే విజయ మపేక్షించుట  
కిదియే మొదటిసారి. పోలాండులోని బాటలపై తమవైబడిఫిరం  
గుల దెచ్చుటయు నుపయోగించుటయు చుగ్గరము.

## రష్యావారి రణనీతి.

యూధమును గూర్చిన రహస్యములు బయలుపడినపుడు  
గ్రాండుడ్యూకుగారి రణనీతికిని, పూర్వహతులపన్న శక్తియ  
మును జర్మనీవారిని మించినటుల స్పష్టమగును. అని మార్షింగు  
పోస్తు కెట్రోగ్రెడు విలేఖకుడు వెలుపుచున్నాడు.



తురుష్కసాసము.

శుక్లవర్ణులను పోరాదుము.

అండను నవంబరు 23:— ఈశ్రవణం దుభయపై వ్యయము కావలసివచ్చును చిన్న పోరాదుము జరిగెను. వికాసరంపం చెలపటమువారు బాగుగపోరి. శత్రువు లనేకులు చృతికొండరి.

కాశ్యపియోకనునులన్నియురహ్యవారిస్వాసినమైవి

అండను నవంబరు 23:— పెట్రోగ్రేడు. న్యూసాండ్వెల్ రహ్యవానికి స్వాధీనమగుటచే కాశ్యపియా పర్యతము అందలి కనుమలన్నియు శత్రువులకు దుగ్గములైనవి. కాశో, జెన్స్ట్రావావాలమధ్యజరిగిన యుద్ధమునందు రహ్యవాడు 2 నేలమంది అస్తియూ వాని బట్టుకొరి.

బొంబాయి.

వార్షిక అన్నవృత్తులను లండనుకు బంపబడెను.

బొంబాయి నవంబరు 23:— పెరిష్ వర్ష నాపికేయబడిన వార్షిక అన్న వృత్తుల సామాను దిగుమతిచేయుట కొరకు ఏడే ను నందలి ప్రయుజాకోర్టువారి యజ్ఞానుసారముగ అండనుకు బంపబడినది. ఈసీనులలోని తమసామానుల చెప్పింపుకొనువారు ఇదివరలో దశాశుచేసియుండవలె ఏడే ప్రయుజాకోర్టు వారికిగాని అండనులోని కష్టముకలెత్తుగాలికి గాని భరణములు పంపుట వలయును

పూనా రాజద్రోహనేరము.

పూనా నవంబరు 23:— యస్. టి. సర్వే హెచ్. ఆర్. జే. యస్. కమల్ కర్ ను నునాల్ అనుముద్దగమిద 124 ఏకైక ప్రకారము అనగా రాజద్రోహనేరము ఆరోపింపబడినది. ఈకేసు పూనా సెషన్సుజడ్జి సీ. యే. కెస్. కెయిన్ గారి యెదుట నేడు విచారణకువచ్చినది. దోషులలో మొదటి ఇద్దరును నేరమునుబట్టికొనిరి. మూడవవాడు 12) ఏ సెక్షను ప్రకారము చార్జీ చేయబడినాడు. వీరు నేరము బట్టి కొనక కేసును విచారించవలసినదని కోర్టువారికోరెను. దోషిను దిశ్చర్యతో నాపకంటు సీ. జే. పరమగారిని మొదటిసారిగా విచారించిరి. మరవాగుపేటలో ఇంటిని సోదాచూచినప్పుడు ఫలానికాగితము, పటావిస్తువులు దొరకినదని క్రిందికోర్టులో చెప్పినమాటలనే తిరిగిచెప్పెను. తర్వాతగవర్న మెంటు అసిస్టెంటు ప్రొసెక్యూటరును క్రాసుఫీక్షుచేసిరి. ఈయన 4 వ నంబరు "లిబ్" పత్రికలోని కొన్నిమాటల అర్థముచెప్పెను.

తయారైన క్రొత్తరైలునే.

సింధు కమిషనరుగారు పరి ప్రారంభించుట.

కరాచీ నవంబరు 23:— సింధు రైలుచీఫ్ నామల సరి వార్డులలోని జాబ్ బాచానుండి, సింధు పంజాబు సరి వార్డులలోని టవ్ మూర్ వరకు 77 మైళ్లదూరము కొత్తగ ఒక రైలుచే చేయబడినది. ఈ రైలుచేయిన మొదటిప్రయోగము సింధు కమిషనరుగారు చేసిరి. రైలుచేబోయి మైల్స్ గు అనరబుల్ వెస్. వి. ఈగారు వెండికేతువై చ్రాసినప్పుడు రైలు స్థి యరు ను కమిషనరుగారికి చేతికి యిచ్చుచు, కొంతకాలము నకు ఆ పురు సింధురైలు రైలుచే దక్షిణమున పహాద్ కోట్ కంబార్, లార్ కానాలవరకును ఉత్తరమున మిర్జా కోట్ రాజస్థాను డెరాగాజీఖాను పట్టణములవరకును చేయబడుననిచెప్పి ఇట్లొరి. కమిషనరుగారు వారిలో నేడు ప్రయాణముచేయుచున్న యితరులును మాడనట్లును బండిలోనే ప్రయాణముచేయవలెను. ఏమందురా? మనము యూరోపునుండి తెప్పించుచున్న మొదటి తరగతి బండ్లను జర్మనీ గారు డిలువరిలో అంటున్నరైలు వద్దనుంచి పుణ్యముకల్పకొన్నారు.

తరువాతి కమిషనరుగారు ఇట్లనిరి:— ఈ రైలు వలన రైల్వే వేసువేయించిన కంపెనీ భాగస్వాములకు మంచిలాభము కలుగుటయేగాక ప్రజలకు మోడ లాభము కలుగునని చెప్పగారుచెప్పిరి.

ఈరైలువేసేదెనికి లాభముకొనును. ప్రజలకుమోడ సౌఖ్యముకలుగును. ఇదివరకు రైలులే ప్రజలవాణిజ్యులని ప్రచురించిరి. దొరతనమువారి అధికారులుమోడ సర్కిలుకు వెళ్లుట అనేక కష్టములను పడుచుండెడి. కాబట్టి ఆఫీసుకు మోడ సౌఖ్యము కలిగినది క్రొత్తగావేసబడిన రైలుకుమోడ ప్యూకాలములోనే చేయబడుననియు తిరిగి నేనుచెప్పి కొత్త రైలుమోడను పరిప్రారంభించి ఇప్పటివరకే నుండిపోయిన ప్రయాణము చేయబడుననియు నమ్ముచున్నాను.

బొంబాయి పెరిష్

బొంబాయి నవంబరు 23:— ఇప్పుడు మానసియులగు ఫినోయి గారు బొంబాయి నగరమునకు పెరిష్ గనున్నారు. వీరు కొలదికాలముననే తమపనిని చాటించుకొందురు. ఆఫీసుకు వీరి సోనమున మానసియులగు సర్ జెం. టెట్లీ జేబిహాయి వారోసెటు గారు నియమించ బడుదురని అన్నోకేటు ఆఫ్ ఇండియా పత్రికకు తెలియచున్నది. మంచపర్యాయ మీపదవికి పోస్టుమత్ థుని నియమించుటకు కనుపడుచున్నది.

మొంబాయి మరు

బొంబాయి నవంబరు 23:— నవంబరు 7 వ తేదీ టిపా లతో బయలుదేరిన పెరిష్ వ్యయను స్త్రీ మరు శత్రుశుక్రవారము ఉదయమున 10 గంటలకు బొంబాయి చేరగచ్చును.

జనసౌత్తకు ను ఉరితయబడుట.

బొంబాయి నవంబరు 23:— మేజరు అండరుసనుగారిని మామఖాను అను తెలూచీపటాలపు సిపాయి కడచిన శుక్రవా రమునాడు పొడిచి చంపివేసెనె ఇందుకై నీవాంతకుడు చేతి ఉదయమున నిక్కడ ఉరితయబడెను.

ప్రయుజ్జనానుగారిని సరకు.

ఒకకంపెనీవారి దుఃఖము.

బొంబాయి నవంబరు 23:— వాటరము అకస్మిముగపొడి కొంతసరకు సందర్భములో ప్రోడరుస్మిడ్డు అందుకంపెనీ వారు బొంబాయిలోని కష్టమునకలెత్తు గారికి 49985 రూపాయలకు చెల్లించిరి. ఈసామును తిరిగి యిప్పించుటకును, నాలుగు వేళ్లతోలు పట్టాలను తమకు డెలివరీచేయునట్లు ఉత్తరువు చేయుటకును కైకంపెనీవారి పక్షమున జిర్నీంగుగారు బొంబాయి హైకోర్టులో న్యాయమూర్తి మెన్ వీడుగానిని కోరిరి. ఈకంపెనీయొక్క బొంబాయిశాఖకు ఆక్టింగుమేనేజరుగన్న ఇ ఎన్. పోకనువాగా గిట్టు తెలియజేయు చున్నారు:— కోర్టువారి ఉత్తరువుల ప్రకారము సెప్టెంబరు 4 తేదీనకంపెనీ వారుతమకుపంపబడినసరకులను పట్టిప్రకారముసాముచెల్లించిరి. అప్పటినుండియు తాముచెల్లించిన సామును తిరిగియిప్పించవలసినదని బొంబాయి దొరతనమువారికి కంపెనీవారు దరఖాస్తు చేసిరి కాని నిరాకరింపబడినది. ఇది హిందూదేశములో నెల కొల్పబడిన కంపెనీ 1862 వ సంవత్సరపు ఇండియన్ కంపెనీల అక్టు ప్రకారము నిజప్రాయమిడినది. దీనికి కలకత్తా, బొంబాయిలో కార్యాలయములున్నవి. బ్రి మెనులోమోడ నోకశాల కలదు దీనికి నలుగురు డైరెక్టరులున్నారు. వీరిలో నిర్దుర అండ్ య ప్రజలు కలకత్తాలో నివసించుచున్నారు) వీరు చాలాభాగములు పుచ్చుకొనిరి. ఇద్దరు బ్రి మెనులో కాపురమున్నారు. కంపెనీవ్యవహారములను చక్క జెల్లుచుందురు. బ్రి మెనులోనికంపెనీ ఏజెంట్లు యిదివరలోసాముచెల్లించినవిరి. ఇందువలనస్తీమరు మీదనున్న సరకులు కంపెనీవారివి. బొంబాయిలోనివారి లాను అందు కంపెనీవారు నాలుగువేళ్ల తోలుపట్టాలను అర్దురుచేసినారు. ఆయా షాంక ప్రభుత్వములవారి యొద్ద నుండి రైలెస్సులు పుచ్చుకొనినగాని జర్మను కంపెనీలు మున్నగు శత్రువులు ఇండియాలో వర్తకము చేయనూడదని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నవంబరు 14 వ తేదీని ఉత్తరువుగా చేసియున్నారు. ఈదరఖాస్తు ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువు ముందే చేయబడినది. బంగారా దొరతనమువారి కార్యదర్శి మానసియుల్లో స్త్రీ కన్నుగారు ఇది ఇండియన్ కంపెనీయని బట్టుకొనుచుఉత్తరమును వ్రాసిరి. అది నిర్దుంగు గారు తెలియజెప్పుచు కంపెనీవారు ఉత్తరువు చేయించవలసినదని న్యాయాధికారిని కోరిరి.

ఈకంపెనీ భాగస్వాములలో నాలుగువంద జర్మను దేశీయులు 43 ఆంగ్లేయులతో యుద్ధముచేయుచున్నా బట్టుకు చేయులకంపెనీ. ఇందులకు రైలెస్సులకుంద వర్తకముచేయుటకు వీలులేదని దొరతనము పక్షమున మానసియులగు జాన్సు గారు వాదించిరి. కంపెనీ వర్తకముచేసికొనవచ్చునని రైలెస్సుయొద్ద వర్తకముచేక యిట్లైతెప్పు నిరాకరింపబడు వరకును, కేసుకు నిలువ రుండుటకు న్యాయమూర్తి గారు ఉత్తరువుచేసిరి. అక్కలనిననుమై తీర్పు చెప్పలేదు.

కలకత్తా.

నోమెను ఫిల్లు స్త్రీమరు విరాజిస్తరులు.

కలకత్తా నవంబరు 23:— నోమెను ఫిల్లు అనుబర్మన వారి స్త్రీమరు కలకత్తాలో సుకులునేసికొని ఆగస్టు 2 వ తేదీని డెంబర్ల పట్టణమునకు బయలుదేరినవారిని 18 తేదీని కొలం

బోకు 8 మైళ్ళకాలం ఆంగ్లేయు యుద్ధనావలు పట్టుకొనినవి. కొలంబోలోని ప్రయుజాకోర్టువారివలన, నినియుద్ధములో పట్టు కొనబడి నట్లు నిర్ధారణ చేయబడినది. దీనిలో సరకులవేసి: వారివారి సౌకర్యమునకై దీనిలోని సరకులు కలకత్తాకు పంపి వేయబడినవి. ఈసరకులు ఎరరివివారికి యిచ్చివేయు వివ యము ముఖ్య న్యాయాధిపతిగారి యజ్ఞమాన్యముక్రింద కలకత్తాప్రయు జాకోర్టులో విచారించబడుచున్నది. ఈ సరకులకు 12 గురు హక్కు దారు లున్నారు. న్యాయముగ నీహక్కుదారులకు రావలసిన సరకుల సందర్భములో దొరతనమువారే యిబ్బండులు కలిగించరనియు, ప్రయుజాశాసనము ప్రకారము సంగతి సందర్భములను విచారించి తీర్పు జెప్పవలసిన దనియు అడ్వో కేటు జనరలుగారు న్యాయాధిపతికికోరిరి. క్రొత్తగ నేర్పాటు చేయబడిన ప్రయుజాశాసనము ప్రకారము తమకొంతెంత సరకులు రావలసినది మున్నగు విషయములకు హక్కుదారులు తెలియజేయ వలసినదనియు అఫిడెట్లు దాఖలు చేయవలసిన దనియు సోమవారము విచారించుచుననియు ముఖ్య న్యాయాధిపతిగారు చెప్పిరి.

ఒకమెడికలు అస్సెసరు

యుద్ధరంగమున కనుపడుతుండుట.

కలకత్తా నవంబరు 23:— యుద్ధరంగమునందు దెబ్బలు తగలినవారిని రోగులకును సాహాయ్యముచేయుటకు వెస్ట్ లెన్సింగెటు మజిలారు మెహతా వి. ఎం. ఎస్. గారు. కనుబడకుండపోయినవారిలో వీరికొని తెలియుచున్నది.

కొలంబో.

ఎమ్ డెనును ముందుట.

దొరతనమువారి ప్రకటన.

కొలంబో నవంబరు 23:— "ఎమ్ డెన్" "సిడ్నీ" యుద్ధనావలకు జరిగినపోరులో దెబ్బలుతిన్నవారు యిద్దరుడు సింహాల్ ద్వీపమునకు ముఖ్యపట్టణమగు కొలంబోనగరమునందు ఆనుపల్లిలోనున్నారు. ఎమ్ డెన్, సిడ్నీ యుద్ధమునుగూర్చి దొరతనమువారు ఈక్రిందివిషయములను ప్రకటించిరి:— జర్మను యుద్ధనావలకు కోలొనుద్వీపములను సమీపించుచున్నదని నవంబరు 9 వ తారీఖు ఉదయము 7 గంటలవేళ తీగలేని కైర్లగ్రామువలన సిడ్నీ నావకు తెలిసినది. వార్త వినినవెంటనే సిడ్నీ ఎమ్ డెనుతో యుద్ధము చేయుటకు అతివేగముగవచ్చెను. 9 గంటల 40 నిమిషములవేళ ఎమ్ డెను ఫిరంగులను కాల్పుటకు ప్రారంభించెను. ఎమ్ డెన్ నేయుచున్న ఫిరంగుగుండ్లు సుమారు 5 1/2 మైళ్లదూరము వెళ్లుచుండెను. మొదట ఎమ్ డెనువేసిన గుండ్లు సిడ్నీ మీద గురిగా పడుచుండెను, ఎమ్ డెను గుండులను సిడ్నీలోని ఒక చిన్న యంత్రము పగిలిపోయెను. తరువాత "సిడ్నీ" కూడ ఫిరంగులు కాల్పుటకు ప్రారంభించెను. సిడ్నీ చేసిన్ ఫిరంగి గుండ్లవలన ఎమ్ డెను పొగగొట్టుముల మూడును పడిపోయినవి. ఎమ్ డెనుకు చాల దెబ్బలు తగిలి వెనుక చెంప తగులబడుచుండెను. ఇంతలో ఎమ్ డెను వెంట గా తు సి షా గ్గు ను వేసి కొని తిరుగుచుండు "బురెస్సు" అను స్త్రీ మరు వచ్చెను. సిడ్నీ తిరిగి ఎమ్ డెను వై మర రెండు ఫిరంగి గుండ్లను వేసి "బురెస్సు" వెంట వడి పట్టుకొని "బురెస్సు" ను పరీక్షించెను. సిడ్నీ లోని అధికారులు "బురెస్సు"లో ఎక్కువకు ప్రావ్యకు "బురెస్సు" లోని జర్మనుకళానుండు దానిని సిడ్నీ చేతిలో పడకుండు చేయుటకు వెద్దరక్షణనుకొట్టిరి. వీరుధారాళమున స్త్రీమరులోకి ప్రవహించు చుండెను. ఈ సంగతులనుమూని యెర్రును గక్షించుటకు వీలులేదనుకొని సిడ్నీ వారిలోని జర్మను కళానులను తనలోనికి తీసికొని రక్షించెను. ఇంతలో ఎమ్ డెను లోతులేని చోటికిపోయి ఇసుకలో కూనకొనెను. అంతట సిడ్నీ ఎమ్ డెను దగ్గరకువెళ్లెను. నీటిచేతల్లికొనెనున్న జర్మనులను పట్టికెయ్యటకు సిడ్నీ చిన్నబోట్లను పంపెను. ఎమ్ డెను, సిడ్నీలు ఏవోకొన్ని ప్రయోచేసికొన్న తరువాత ఎమ్ డెనును గోడవలసినదని సిడ్నీ వైగచేసెను. ఇందుకు ఎమ్ డెను సవాలు యిచ్చెను. ముఖ్య కళాకమును తీసేసెను లేదు. అంతట సిడ్నీ కెన్వెన కాకుంకాలము 4 1/2 గంటలవేళ తిరిగి ఎమ్ డెనువై ఫిరంగులు కాల్పుటకు ప్రారంభించి అంతట నిమిషములవరకు కాల్పుట. ఆప్పుడు ఎమ్ డెన్ యుద్ధ నావలోనివారు జర్మను పక్షాదులను తీసేసెరి. తరువాత దెబ్బలు తిన్నవారిని, నినినినవారిని సిడ్నీ రైమ్ యుద్ధమునకు పంపి. ఇప్పుడేవరకు సిడ్నీ లోంబాకు ఒండు చురపోయినాడు.

ఈ యుద్ధమునుగూర్చి వానికులు అచ్చుత్తుకు కవులు చేస్తుచున్నారు. ఎమ్ డెనుతో యుద్ధముచేయుటకు సిడ్నీ 12 1/2 మైళ్ళ వడిపోవచ్చెను. ఎమ్ డెను భాగ్యముగా యుద్ధము నకు దిగెను. ఎమ్ డెన్ కాల్పిన ఫిరంగిగుండ్లలో ఒకటి తగిలి సిడ్నీలోని రెండవ వైండర్ "అను యంత్రము పగిలిపోయినది

అకగండు సిద్ధిలోగండా పోయినది. మొత్తము మిద ఎమ్ డెను 1000 గుండ్లను, సిద్ధి 700 గుండ్లను కాల్చినది. సిద్ధి ఎమ్ డెను దెబ్బలను తప్పించుకొనటకు మంచి చాకనక్యముగ నుంచరించెను. సిద్ధిలో ఎక్కువమంది నష్టముకాకపోవుటకు ఇదియేకారణము. సిద్ధి వేసిన గండ్లలను ఎమ్ డెను ధ్వంసమై యిది. ఒక దెబ్బతగిలి ఎమ్ డెన్ లోని వంతెన పగముకొరిగినది. కొలాంబో మిలిటరీ ఆసుపత్రిలో సిద్ధి ఆఫీసరు ఒకడు, వాచిలకు 5 గురుకు 60 మంది ఎమ్ డెన్ నా వికులును ఉన్నారు. ఎమ్ డెన్ నానుకులలో కొందరికి ఒహాత్రికమును దెబ్బలు తగిలినవి. వెనాంగునద్ద ఎమ్ డెను బహుశాచారి పతాకమును కట్టుకొనినటులు అందును జర్మనువాచికులు కొందరునున్నారు. ఎమ్ డెను, సిద్ధిలకు యుద్ధము ఒకగంట 20 నిమిషములు జరిగినదట.

లాహోరు.

లాహోరు పురమందిరిసభ

యుద్ధమునుగురించి జనలకదంతులు

లాహోరు నవంబరు 23:—జనసమన్వయములో యుద్ధముగురించి లేనిపోని సంగతులు కదంతులు బయలుదేరుచున్నవి ఇవి యధార్థములుగానని, దేశభావలలో కరప్రత్యయమును ముద్రించి పంచివెట్టుటకును, వాలంటీరులను సాహాయ్యముచేయుటకు కోరుటకును నిన్న సాయంకాలము జరిగిన పురమందిరపు సభలో నొక కమిటీ యేర్పాటుచేయబడినది.

ఒక స్త్రీ డ్రు ఆయోగ్యుడనైన.

లాహోరులో విచారింపబడుట.

లాహోరు నవంబరు 23:—ఫిరోజ్ పురపు స్త్రీడరుబాండ్ సింగు అనునతడు ఆయోగ్యముగ ప్రకటించి నందునకును, ఫిరోజ్ పురపు డిప్యూటీ కమిషనరు బోస్వర్డుస్మిత్ గారికి బహిరంగలేఖను ప్రకటించినందుకును విచారింపబడుచున్నాడు. నేడేకను తిరిగి చీఫ్ కోర్టులో ప్రారంభమయినది. తీర్పుజెప్పలేదు.

యుద్ధములో నైద్యసహాయము.

లాహోరు నవంబరు 23:—ఎడింబరా విశ్వవిద్యాలయములో నైద్య విద్యకేంద్రము ఏం. డి. సి. ఎం. పరిశ్రమలో నెగిన డాక్టరు గిరిధరలాలు బ్రాట్రాగారు తాము యుద్ధరంగమునకు వచ్చి దెబ్బలుతగిలినవారికిని కోనులకును సాహాయ్యము చేయుదుమని దొరతనమువారికి తెలియజేసియుండిరి. దొరతనము వారిందుకు సమ్మతించి, తాము సిద్ధముగనుండిరి లేనిది అధికారులకు తెలియజేయవలసినదనియు బ్రాట్రాగారి కోరిక.

జర్మను సేనలో అసంతృప్తి.

లాహోరు నవంబరు 23:—సివిలు అందు మిలిటరీ గజెట్టు ప్రకారము కీక్రింది తంతివార్త వచ్చినది:—హాండు కోటములోని ఒక ప్రతీకా విలేజుకుడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—లండన్ లోని సైనికాధికారులలో అసంతృప్తి పోవుచున్నది. జర్మనుచక్రవర్తి తమ్ముకు బలియిచ్చుచున్నాడనియు, తమ్ము నెర్బుడును సేనాముఖమునకే పంపుననియు వీరు చెప్పుచున్నారనియు లక్షలమందిలోను వీరు లక్షమందికేలమంది మాత్రమే మిగిలియున్నారట. బజేరియా జర్మనీలో నొక రాష్ట్రము.

బాల్కను రాష్ట్రములు.

ఇతర బాల్కను రాష్ట్రములుకూడ, యుద్ధములో సంబంధముకలగ చేసికొను నేమోయని, ప్రజలు తలచుచున్నారు.

డీల్

నైస్సోయికి వచ్చిన యుద్ధవార్తలు.

డీల్ నవంబరు 23:—లాహరు మెద పటోమి యాలో టర్కి సేనలకును, బ్రిటిషు సేనలకును జరిగిన యుద్ధములో బ్రిటిషు సేనలకే జయము కలిగినది. ఈ నెల 11, 15, 17 తారీఖులలో టర్కి సేనలు బ్రిటిషు సేనలతో పోరి ఓడిపోయినవి. వారి సేనలకు చాల నష్టమయినది. టర్కివారు పారిపోయిరి. 21-వ తారీఖున బ్రిటిషు యుద్ధనాక ఒకటి బ్రసాకు కలిగినది. యుద్ధనాక బ్రసాకు వెన్నునప్పటికే టర్కివారు ఆ ప్రదేశమును వదిలి వెళ్లిరి. బ్రిటిషు సేనలను నావలమిదను భూమిమిదను వెంటనే పంపితిమి. 22-వ తారీఖున బ్రిటిషు సేనకొండ బ్రసాచేరినది. మిగిలి సేన 22వ తారీఖునే మధ్యాహ్నము 12 గంటలచే బ్రసా చేరినది. బ్రసా నిప్పును తలపెట్టు అవరత్ సర్ ఏ బేరెట్టుగారు సేన ఆక్రమించుకొని యున్నది.

ఈపట్టణములో యుద్ధములో దెబ్బలుతిన్న టర్కి సేనలకు చాలమంది ఉండిరి. 8 ఫింగులుకూడ దొరకైనవి, బ్రసాలోని ఆరబ్బులు బ్రిటిషు ఆఫీసర్ల యెడ క్షేపణ భావమును చూపుచున్నారు. బ్రసాలోని బ్రిటిషుపౌరులు సుఖముగా నున్నారు. పట్టణము సెమ్మడిగా నున్నది.

తూర్పు ఆఫ్రికాలో యుద్ధము.

జర్మను తూర్పు ఆఫ్రికాలో రైలువే అంతముగు ఒక ప్రదేశమును రక్షించుటకు హెచ్చునంది జర్మనులు లేరను ఆఫ్రికాయములో బ్రిటిషు తూర్పు ఆఫ్రికానుండి ఆ ప్రదేశమును పట్టుకొనుటకు నవంబరు, 2వ తారీఖు సాయంకాలము (2) బ్రిటిషు పటాలములు పంపబడినవి. ఈరెండుపటాలములును ఆపట్టణమునకు వెలుపల జర్మను సేనతో యుద్ధముచేసినవి. జర్మను సేనలు ఎన్నో రెల్లు మించియుండెను. ఈ కారణములన బ్రిటిషు సేనకు సాహాయ్యముగ కొత్త సేనలు వచ్చువరకు యుద్ధమునమాని వెనుకకు వెళ్లవలసినవచ్చినది. నవంబరు 3వ తారీఖున ఉదయము 11 గంటలచే తిరిగి బ్రిటిషు సేన జర్మను సేనతో యుద్ధముచేయుటకు వచ్చుచుండెను. బ్రిటిషు సేన 3000 జనులచూరముననుండగనే జర్మనుల ఫిరంగులనత్తిరముగ కాల్చుచుండిరి. ఫిరంగిగుండ్లు పడుచున్న సాక్షాత్తులమంది సైనికులు చనిపోవుచున్న సైనికుల నేయక 101వ క్రెడియర్ కేనపట్టణములో ప్రవేశించినది. జర్మనులును వీరును బల్లెములలో పొడుచుకొనిరి. ఓడవెత్తున ఉత్తర లంక ప్రేర్ రిజిమెంటు, కాస్మీర్ రైఫిల్ పటాలము ఫిరంగిగుండ్లను తిక్కనేయక ముందుకు వెళ్లి పట్టణములో ప్రవేశించినవి. పట్టణములో జర్మను సేన ఇండ్లలోనుండి బ్రిటిషు సేనల గుండ్లను కురిపించినది. ఈ కారణములన బ్రిటిషు సేన పట్టణమునుండి 500 గజములు వెనుకకు వెళ్లవలసినవచ్చినది. బ్రిటిషు సేనలో చాలమంది నష్టమైరి శత్రు సేనయున్న ప్రదేశము చాలబలమైనదిగానున్నది. కాబట్టి తిరిగి శత్రువులనెక్కి యుద్ధమునకు వెళ్లి ఆపట్టణమును పట్టుకొనుటకు ప్రయత్నించుట లాభములేనిపరియని బ్రిటిషు సైనికాధికారులు తలచుచున్నారు. బ్రిటిషు సేన పట్టణమునువదిలి బ్రిటిషుతూర్పు ఆఫ్రికాకు వెళ్లిపోయినది. తిరిగి జర్మనీవారి మిదపడుటకు తన ప్రయత్నములచేయు ఉద్దేశముతో బ్రిటిషు సేన వెళ్లిపోయినది. ఆ ప జ య ము కలిగిన ఈ యుద్ధములో బ్రిటిషు సేనలో 795 మంది సైనికులు చనిపోయిరి చనిపోయిన వారిలో 141 మంది ఇంగ్లీషు ఆఫీసర్లు గాని, సైనికులు గాని ఉన్నారు. దెబ్బలు తిన్నవారు కోలుకొనుచున్నారు.

నష్టపానహిందూదేశ నైనికులు

ప్రాన్సు దెబ్బలయము దేశముల యుద్ధ రంగములలో ఈ క్రిందివారు నష్టమైరి. ఇది 15 వ జాబితా. దెబ్బలుతిన్న వాడు:— జమేదార్ ఇందర్ సింగ్, జమేదార్ మైజర్ ఖాన్, జమేదార్ ధన్ రాజ్ తపా.

రాజు ద్రోహపు కాగితములు

బొంబయి నవంబరు 24:—సి. వి. డి. డిపార్టుమెంటు వారు వెల్లుకొనిన దరఖాస్తువై నిన్న బొంబయి ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారు భవదీహాటి సుందరరామయ్య అను తెలుగు బ్రాహ్మణునకు, “నీయెద్ద ఏలజూమీనుపుచ్చుకొనరాదోసంజాయిషీ యియ్యవలసినదని నోటిసుచేసిరి. కాల్పాదేవికోర్టులో నివసించుచున్న యీ సుందరరామయ్యకు ఆగస్టు 19 వ తేదీని 80 కవరులు ఒక బంగారచ్చినది. ప్రతి కవరులోను “రాజ ద్రోహమును బోధించు కుభుగు ప్రకటన, స్వాతంత్ర్యము భగవంతునిచే మానవునకు ప్రసానింపఁ దినవరము” అక్షరశ్రికల కరకప్రములు రెండున్నవి. బంగారీమిద కలకత్తా ముద్రయనున్నది. లోపలికవరులమిద చిరునామాలు వ్రాయబడియున్నవి. వీనిని వెంటనే రామయ్య టపాలోవేసి, నాలుగు కరపత్రములను బొంబయిలో పంచివెట్టెనట. కరపత్రములను దొరతనమువారు స్వాధీనుచేసికొనిరి.

హిందూదేశపు నూతనభీమబలుడు—ఈ నెల 18 వ తేదీ సాయంకాలమున హిందూత్వారు ఎడ్వర్డు కారోనేమను పాఠశాలాధికారియన 20 సంవత్సరములు వయస్సుగల ముక్తం సామెలు అను నాతడు దాదాపగ 10 మంది కూలివారగు కదలింపజాలని ఒక వెద్దరాయిని తర్రోమ్ముమిద సంచుకొనుటయొ బలపంతులైన ఒక గోలునును త్రెంచుటయొ 10 మంది మకమ్ములు కూరుమండిన ఒకబండిని తనమిదనుండి లాగించుకొనుటయు మొదలగు సాహసకృత్యములను చేసినవనియు, ఆమూలం ప్రధానోపాధ్యాయులగు సుజీనాచార్యులవార తిరు సంతోషపూర్వకముగ నొకయోగ్యతాపత్ర మిచ్చిని యు హిందూత్వారునుండి యొకరు వ్రాయుచున్నాడు.

నర్తనానాద్యులుగు జర్మనులు  
“టోకియోపత్క్” అను హాస్యపత్రిక ఇటుల వ్రాయుచున్నది. జర్మనులలో నాకి చాలమంది స్నేహితులుగలరు వారందరును చెడ్డవారుగాను. వారిలో కొందరు సహవాసయోగ్యులు గూడగలరు. ఆందులోను రాహాన మందిరములలో వారిపరిహాస ప్రయత్నము మరింత బాగుగ విడితమగుచుండును. వారందరును గర్విష్టులనుట మాత్రము సత్యము. సుందరవారు చెడ్డవారు ఉదాహరణకు వులు ఎల్లరును గూడ గర్విష్టులనియే చెప్పదగినది. గర్విభావము బాహింతమును గలసామగ్రి దుర్బణమని యనదగినది. మొత్తముమిద మంచిచెడ్డలు తక్కిన అన్ని దేశములలోని ప్రజలచందుకు ఎటులనున్ననో వారి యయకూడ నటులనే యున్నవని చెప్పనొప్పును. ఇతరులను దుష్టజర్మనులు మాత్రమే బాధింతురు. వారు నాజీయ తస్కరులు. దేశాభిమాన హంతకులు. వారి యిందరిలోను కై జరు దుర్జనతముడు. నేనొకప్పుడా తని గూర్చి సదభిప్రాయము కలవాడనుట కిప్పుడు సిగ్గు పడుచున్నాను. అతడు చురుకుదనమును నాగరకతను వాచాలతను సహవాస యోగ్యతను కలిగియున్నాడు. రక్తప్రియుడగు నామాతకుడందునలనే నన్ను ప్రేమింపజేయగలిగెను లోలోపల పన్నాగములు పన్నునాతిండును, అంతర్జాతీయ కాంతి విచ్చేదకుడును నగునట్టి యాతడు యూరోపుదేశము నందొక సింహాసనము నధిరోపించియుండుట 20వ శతాబ్దమందలి నాగరకతకు మాయని మచ్చగానున్నది. నేనెవని నెన్నటికిని తుచుంపను. పత్క్ గారు యంతకన్న నెక్కువ సత్యమును చెప్పియుండజాలకు. జర్మనుచక్రవర్తినిగూర్చి పత్క్ గారు చెప్పిన సంగతులలోని ప్రత్యక్షమును యధార్థమే లామెయు మెలిశుట్టిరి మాంటు నామాలను స్మరింపుడు అని యెంత దారుణముగ వినబడుచున్నది. వాక్యగల్గి ములకు ఆంగ్ల రాజనీతి కోవిదుల పరిధికులు “ఇవి ఇంతటినుండి జర్మనునాగరక తాపాలభాగమున కాల్పముద్రలుగా నుండునని ఇటీవల ఆస్త్రియముంట్రి యట్టి యాతడుగూడ జర్మనుల దారుణములను ఘాతుకములను గురించి నడివియుండెను. అంతటితో వీరలేదు. పసిఫిక్ సముద్రమున కవ్వలిదనిన్ను బ్రియస్నేహితునగుడ సహృదయ కలుగునట్లు కెంజరు చేసియున్నాడు. జర్మనులును ధూతదయావేళ్లమైన లేని కరుణదగు కెజరును సంతృప్తిముగకోడింపబడి కనికరింపవలెనని కోరువరకును గూడ నా ఆమోకాబాల ధత్తుడు సుధివిషయమై యెట్టి ప్రయత్నములను చేయబోడు. [ఈ హాస్యమును మోటుతనమున్నది. కాని జహానుసం దెంత గాఢాభిప్రాయ మున్నదో నూచించుట కిది సహకారి.]

ఉక్రాయిములు:—సివిలు అసిస్టెంటు సర్జనుగావుసా హేబు తట్టరక్తి నారాయణస్వామి నాయుడు ఎల్. ఎమ్. ఎస్ గారు నెల్లూరులో డిస్ట్రిక్టు అండు మెడికలు కానిటరీ ఇన్స్పెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

సివిలు అసిస్టెంటు సర్జనుగారియన సుబ్బారాయ కుమారస్వామిశిల్ ఎల్. ఎమ్. ఎస్ గారు బళ్లారిలో కానిటరీ ఆఫీసరుగానుండి ఆయూరి, నెల్లూరు జైలును గూడ చూచుటకు నియమింపబడిరి.

మేజర్. కోగర్ డ్యూరన్లు విల్లెట్టు వి.ఎమ్ ఎస్. గారు కర్నూలులో డిస్ట్రిక్టు మెడికలు అండుకానిటరీ ఆఫీసరుగా నియమింపబడిరి.

విశాఖపట్నములో పోలీసునూపరిం టెండెంటుగానున్న జార్జి విలియము డేనుగారు చెన్నపురి సిీలు కెయిలులో నూపరిం టెండెంటుగా నియమింపబడిరి.

చార్లెసురెంటు సెవిల్ శిల్ గారు విశాఖపట్నములో పోలీసు నూపరిం టెండెంటుగా నియమింపబడిరి

తిరుచునాపల్లి జిల్లాలో గవర్నరు మెంటు రయల్స్ పోలీసు నూపరిం టెండెంటుగారికి పరదనలో అసిస్టెంటుగానున్న హారాల్డు డాసనుగారు గంటూరు జిల్లాలో పోలీసు నూపరిం టెండెంటుగా నియమింపబడిరి.

కోయంబట్టూరులో అసిస్టెంటు సెషన్స్ జడ్జిగానున్న మ. రా. రాశీ దొడ్డి వెంకోబరావు పంతులుగారికి 1898 క్రిమీలు ప్రొసీజరు కోడు 317 సెక్షన్ ప్రకారము అంగ్లభాషలో సాక్షుల సాక్ష్యమును స్వంతముగా వ్రాసికొనుట కధికారము గవర్నరు మెంటుగారిచ్చిరి.

విలేఖకులకు ప్రకటన

వేంపాటి వెంకటసుబ్బారావు:— స్వీయను, కష్టత: మాత్ర సంబంధమును నగుటచేత ప్రకటించబడెద.

స్వస్థధారణ వెంకటేశ్వరశాస్త్రి:— తామే పత్రికను గురించి వ్రాయుచున్నాలో ఆపత్రిక కే వ్రాయుచున్నామియు.

గుంకర రంగారావు:— మూడవలంకన నెడ్డనునుష్టల కే వ్రాయునగును.

# THE GREAT EUROPEAN WAR.

## THE EASTERN THEATRE: DESPERATE STRUGGLE PROCEEDING.

### Discontent Amongst Bavarian Troops.

### GURKHAS' DARING DEED.

### FIGHTING IN AFRICA: INTERESTING PRESS NOTE.

(REUTER'S AGENCY.)

There is a lull again in the news. We have very few messages regarding actual operations. One message talks of terrible bombardment of Ypres, Rheims, and Soissons. It looks as though the Germans are making a last artillery effort. Our Indian Soldiers on the Ypres La Basse line are said to have stood the artillery well even where they had not much opportunity for the display of their own offensive. The Russians are said to have captured 2000 Austrians in the battle between Cracow and Czenstochowa. A small affair is reported to have occurred between outposts in Egypt where the Bikaner Camel corps fought well and killed a number of the enemy.

### Great Britain.

#### THE BRITISH FORCE.

##### Casualties.

LONDON, November 23.

The following casualties are announced:—

##### Killed.

Second-Lieut. Cox, Field Artillery, Second Lieut. Ker-Gulland, London Scottish; Lieut. J. J. Dickson, Highland Light Infantry; Lieut. R. Horridge, Manchester; Lieut. H. Nicholson, Cheshires; Major F. Braithwaite, Lieut. C. Dickson, and Second Lieut. Eimen-Hickson, all Loyal North Lancs; Capt. Carri-Harris, Engineers; Capt. Conyngham, Medicals; Major A. Euckingham, Gordons; Major Chrystie, Garrison Artillery; Capt. Docker, Royal Fusiliers; Lieut. N. Huntington, Lincolns; Major T. H. Preston, East Lancs; Capt. Walker, East Yorks; Second-Lieut. G. Cecil, Grenadier Guards; Major Roake, and Second-Lieut. Chandler, Wiltshires; Lieut.-Col. M. Green, and Lieut. Fushers, South Lancs.

### EYE-WITNESS'S ACCOUNT.

#### Heavy German Losses.

LONDON, November 23.

A Press Bureau eye-witness says that Monday the sixteenth was the most peaceful day for many months. The Germans had intended to make a massed assault but our artillery had been so destructive that the enemy awaited reinforcements.

It is undoubted that the Germans committed faults in massing preparatory to an attack affording targets to our guns and maxims with devastating result to the Germans.

On Tuesday three infantry attacks were made after the shelling of our positions. We repulsed the first by a brilliant bayonet counter-attack. The second was broken five yards from our line the enemy leaving 1200 dead and the third was repulsed by artillery.

Owing to the high tide the inundations have been extending satisfactorily south-east Dixmude. Our trench mortars were used for the first time on Thursday with good results. Snow has made roads even worse and the condition of trenches is wretched beyond description the men sitting and standing in a mixture of straw and half frozen slush. The problem of how to enable men to keep their feet reasonably dry and warm is engaging serious attention. Nevertheless the men are bodily in good condition and abundant food has reached them regularly.

One result of the soft ground is that the enemy's howitzers shells sink some depth before detonating and expend part of their energy in throwing mud about. Our successful resistance has hitherto had a most encouraging effect despite the exhausting nature of the operations. Our men show great enterprise in making local counter-attacks and cutting off patrols similar to outpost attacks.

The eye-witness corrects misstatements about Ypres and says that no Germans except prisoners and possibly spies have succeeded in entering it. He adds that the Allied position at Ypres is stronger than it has ever been before.

### THE TERRITORIAL TROOPS.

#### Regiments at the Front

LONDON, November 23.

Wounded who have arrived in England and letters from the front indicate that the territorials generally are in the fighting line. The latest Corps to be mentioned are the Hertfordshire and Oxfordshire Buffs.

### THE INDIAN FORCE.

#### Under Terrific Fire.

#### Gurkhas' Daring Achievement.

ALLAHABAD, November 23.

The "Pioneer's" London correspondent cables:—According to a correspondent of one of the home papers the Indian Divisions in the line Ypres-La Basse had for several days to face a terrific assault and their ranks were daily thinned by the murderous fire of heavy artillery and machine guns against which they had little opportunity of showing their prowess in charge and night attack.

Occasionally however they did wonders in this way. A Company of Gurkhas having been terribly worried by fire from a German trench about 200 yards from their own, four Gurkhas crept to their trench in the darkness and killed fifteen of its defenders the rest of whom fled in panic.

### INDIAN WOUNDED.

#### Brighton Corporation's Offer.

LONDON, November 23.

King George has accepted the offer of the Corporation of Brighton to accommodate the Indian wounded in the famous Pavilion Dome.

### Prisoners' Attempted Escape.

#### With Fatal Results.

LONDON, November 23.

At the inquest at Douglas, Isle of Man, five aliens were killed in an attempt to escape from the camp of two thousand prisoners. It was stated that at the conclusion of dinner they attacked on a given signal the guard who fired into the air. As this failed the guard fired a volley at the prisoners killing five and wounding twelve. The remainder surrendered.

One prisoner clambered to the roof with the intention of making his escape but fell fracturing his skull.

The inquiry was adjourned.

### British Casualties.

LONDON, November 23.

##### Killed.

Capt. E. W. Walker East Yorks. Unofficially reported killed. Lieut. C. E. Audrey, Capt. P. Barrett, Major Chappier, Lieut. C. Chute, Lieut. F. Styles, Second Lieut. G. Crozier, and Second Lieut. Sullivan, all of the Munster Fusiliers.

### FRANCE.

### THE ALLIES' FRONT.

#### Bombardment of Ypres.

#### French Communiqué.

PARIS, November 23.

Last evening's Communiqué said "The Germans violently bombarded Ypres on Sunday. The markets and townhall were destroyed. There has been rather heavy cannonade in the region of Soissons and Vailly. Elsewhere nothing noteworthy has occurred."

## TELEGRAMS.

### A Paris Official Statement.

LONDON, November 23.

Paris. A communiqué says:—Yesterday was marked by violent cannonades. The enemy directed his fire especially on Ypres where the belfry of the cathedral, markets and many houses are on fire also on Soissons and Rheims.

We had a warm day in Argonne. The enemy made a number of exceedingly hot attacks but was repulsed. There was no change on the rest of the front.

### RUSSIA.

#### The Russian Operations.

##### Fighting in Poland.

##### Heavy Fighting in Progress.

PETROGRAD, November 23.—(5 55 A. M.)

An Official statement says that fighting on the Vistula and Warta continues with supreme determination.

There is no essential change on the Czenstochowa-Cracow front.

##### Evacuation of New Sautec.

The Austrians in Galicia have evacuated Newsaudec under Russian pressure.

##### Its Importance.

The capture of Newsaudec by the Russians closes all the passes across the Carpathians.

The Russians captured two thousand Austrians in the battle between Cracow and Czenstochowa.

### GERMAN TROOPS IN POLAND.

#### Artillery Help Impossible.

ALLAHABAD, November 23.

The "Pioneer's" London correspondent cables:—The "Morning Post's" Petrograd Correspondent says that in Poland the Germans appear to be using their finest troops and depending for the first time in the war upon their manhood instead of their machinery. Over the Polish roads it is impossible to make use of their big guns. When the veil is lifted it will once more be found that the Germans have been outwitted by the strategy of the Grand Duke.

### GERMANY.

#### German Army Discontented.

LAHORE, November 23.

The "C. M. Gazette" cables:—London November 23. A correspondent of a Dutch paper says discontent among the corps of the Bavarian officers is increasing. They complain that they have been sacrificed by the Kaiser and always put in the front of the firing line and out of their 6,00,000 men not above 1,10,000 survive.

#### The Balkan States Action.

Indications of the possibility of action by other Balkan Powers are being watched with the greatest interest.

### TURKEY.

### OPERATIONS AGAINST TURKEY.

#### Fighting in Egypt.

#### Bikaner's Corps Distinguishes Itself.

LONDON, November 23.

The Press Bureau announces that a small affair occurred between the outposts in Egypt. The Bikaner Camel Corps fought well and killed a number of the enemy.

### BRITAIN.

#### Bombs on a Zeppelin Shed.

#### Mr. Churchill's Statement.

LONDON, November 23.

In the House of Commons this evening Mr. Churchill in a written statement said that Squadron Commander Briggs, Flight Commander Babington and Flight Lieutenant Sippe flew from France to a Zeppelin factory at Friedrichshafen where they descended to a close range under heavy fire from guns, quickfiring and rifles. They then threw bombs. Squadron Commander Briggs was shot down and wounded and conveyed to hospital as prisoner. The others returned safely to France although their machines were damaged by gun fire. They report that positively all their bombs reached their objective doing serious damage to the factory.

### A GERMAN SUBMARINE.

#### Rammed on Scottish Coast.

LONDON, 24.—(1-10 A. M.)

The Admiralty announces that a British Patrol Vessel rammed a German submarine M. 18 off the North Coast of Scotland yesterday. An hour later a submarine was seen on the surface flying the white flag. She foundered as the Destroyer "Garry" arrived. The Destroyer rescued 26 of the crew, only one man being drowned.

## TELEGRAMS.

## The New Taxes.

## No Complaint in Britain.

LONDON, November 23.  
In the Commons last night Mr. Montague referred to the total absence of complaints on account of the new taxes. He said we had reason to be proud of the manner in which all classes had met this sudden call. This augured well for our success.

## INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

## DELHI.

## War Cable to the Viceroy.

DELHI, November 23.  
The following Press Communiqué has been issued:—  
**Operations Against Turks.**

Operations against the Turks in Lower Mesopotamia are most successful. As a result of the Turkish defeats of the 11th, 15th and 17th instant and their severe losses the enemy beat a rapid retreat. On the night of the 21st the British warships reached Basrah which had already been evacuated by the Turk, troops were meanwhile being pushed on as quickly as possible by land and water. At 9 A. M. on the 22nd a detachment arrived in boats and the remainder by 12 noon. Basrah is now occupied by Lieut-General Sir A. Barrett's force. Many of the enemy's wounded were found in the town and eight Turkish guns were captured. The local Arabs are showing themselves friendly and well disposed to us. All British subjects at Basrah are safe and well and the town is in good order.

## Operations in East Africa.

Information has been received in regard to operations in East Africa from which it appears that a force was sent from British East Africa to seize an important German railway terminus which was reported to be weakly held. On the evening of the 2nd November one and a half battalions were landed within two miles of the place and at once advanced. This force became engaged just outside the town but the enemy being in greatly superior strength compelled it to fall back and await reinforcements. At 11 A. M. on the 4th November the attack was renewed when within 800 yards of the position the attacking troops came under very heavy fire on the left bank. In spite of heavy casualties the 101st Grenadiers actually entered the town and crossed bayonets with the enemy. On the right the Loyal North Lancashire Regiment and the Kashmir Rifles pushed on under very heavy fire and got into the town. There however they found themselves opposed by tiers of fire from houses and were eventually compelled to fall back to cover 500 yards from the enemy's position. The losses were heavy and the hostile position was so strong that it was considered useless to renew the attack. The force re-embarked and returned to its base to prepare for future operations. From recent reports just received the total casualties in this unsuccessful operation were 795 including 141 British officers and men. The wounded are mostly doing well and many are convalescent.

## Casualties.

The following are the names of officers in the fifteenth list of casualties from France and Belgium:—

## Wounded.

47th Sikhs, Jemadar Indar Singh.  
107th Pioneers, Jemadar Maizar Khan.  
2nd 3rd Gurkhas, Jemadar Dhanraj Thapa.

## CALCUTTA.

## The Rappenfels.

CALCUTTA, November 23.

The Chief Justice presided over the Prize Court which sat to-day to consider the question as to the disposal of the cargo of the German steamer "Rappenfels." There were twelve claimants. The "Rappenfels," a German boat belonging to the Hansa line left Calcutta for Hamburg on the 2nd August and was captured on the 18th August by the British Cruisers some eight miles off Colombo. The ship was condemned by the Colombo Court as a prize but the cargo was sent to Calcutta for the conveniences of claimants. The Advocate-General said that the Government did not desire to put any difficulty in the way of rightful claimants and prayed that there should be an adjudication in accordance with the prize law. The Chief Justice asked the claimants to submit their claims in accordance with the new prize rules and to file affidavits which would be considered next Monday.

## BOMBAY.

## Prizes of War.

## The Steamer "Varzin."

BOMBAY, November 23.

A Press note says that the steamer "Varzin" which was detained at Perim has been sent under the orders of the Aden Prize Court to London to be unloaded there. Claims for the release of cargo on board if not already made should be made to the Aden Prize Court or to the Collector of Customs, London.

## The "Watum" Case in Court.

BOMBAY, November 23.

In the Admiralty Division of the Bombay High Court before Justice McLeod this morning Mr. Binning appeared on behalf of Schoroder Smidt and Co. for a re-

## TELEGRAMS.

fund of Rs. 49,935 paid to the Collector of Customs, Bombay, in respect of certain cargo on board the steamer "Watum" and for order for delivery of four bales of belting. The Acting Manager of the Bombay Branch Mr. E. N. Pochkhanwala stated that on the 4th September 1914 his firm under orders of the Court paid the amount which is the invoice value of the goods consigned to the firm. Since then the firm applied to the Local Government for refund of the amount which was refused. He said that the firm was an Indian Co. incorporated under the Indian Companies Act 1852 having registered Offices in Calcutta, Bombay and also a branch at Bremen. Out of the four directors two were British subjects residing in Calcutta who owned a large number of shares two directors who resided at Bremen attended to the business of the firm. Goods on board the steamer was the property of the company being already paid for by the agents of the firm at Bremen. Four bales of belting were ordered by Hiralal and Company of Bombay. Mr. Binning in the course of the arguments referred to the latest ordinance that of the 14th November 1914 of the Government of India prohibiting the alien enemy from trading without license from the Local Government. The Council said that as the proceedings in the matter were instituted before the issue of that order the Court would extend its indulgence towards this firm which was held to be purely an Indian one. In support of this he read a letter from the Hon. Mr. Stephenson, Secretary to the Bengal Government in which it was admitted that the firm was Indian. The Hon. Mr. Jardine for the Crown stated that a large number of shareholders of the firm were Germans and it was a hostile firm and could not carry on its business without a licence. His Lordship ordered that the case must stand over till the firm is granted a licence or such licence is refused. Costs of application were reserved.

## The Sheriff of Bombay.

BOMBAY, November 23.

The "Advocate of India" understands that the Hon. Sir Jamsetjee Jeejeebhoy, Bart. will be appointed to the Shrievalty of Bombay when the term of office of the Hon. Mr. Chinnay expires shortly. It appears that the next turn for the Sheriff's post is that of a Parsee.

## The English Mails.

The steamer "Persia" which the outward mails of the 7th instant is expected to arrive in Bombay at 10 A. M. on Friday next.

## Murder by a Sepoy.

Mamakhan, Private No. 4952 of G. Company 120th Battalion who fatally stabbed Major Anderson of the same Regiment on Friday evening last at Alexandra Dock was executed in His Majesty's Common jail at Omerkhadi this morning under orders from the General Officer Commanding the Poona Division.

## Poona Sedition Case.

POONA, November 23.

The case came up to-day before Mr. C. A. Kincaid, I. C. S., Sessions Judge, Poona, in which three men S. T. Surwe, H. R. Desai and Kamaakar Sumant were charged under Section 124 A. The accused Nos. 1 and 2 pleaded guilty to the charge while No. 3 who was charged under section 120 B framed against him claimed to be tried. Mr. C. J. Power, Deputy Superintendent of Police was the first witness examined and detailed as in the lower court the property and literature seized during the raid on premises in Bhudwar Peth. Another witness cross examined was the Assistant Oriental Translator to Government who deposed to the meaning of certain words in the text of manuscript of liberty No. 1.

## SIND

## OPENING OF A FEEDER RAILWAY.

## By the Commissioner of Sind.

KARACHI, November 23.

The Commissioner in Sind on Saturday, at Jacobabad, performed the ceremony of opening the new feeder railway of 77 miles from Jacobabad on the Sind-Baluchistan Frontier to Kushmore on the Sind-Punjab Frontier, built by the Upper Sind Light Railways Ltd. The Hon. Mr. Webb, C.I.E., in handing the line-clear to the Commissioner on a handsome silver tray suitably inscribed, foreshadowed the future extensions of the Upper Sind Light Railways southward to Shahdadkot, Kambar and Larkhana and northward to Mitharkot, Rajanpore and Dera Ghazi Khan. He mentioned that the Commissioner and party would have to be content to make the trial trip on the new railway in a third class carriage, because the first class carriages ordered out from Europe were, thanks to the Germans, lying at Antwerp at the bottom of the Scheldt. The Commissioner, in the course of his speech, said:—"You said, Mr. Webb, that the advantage of the Company's undertakings was greatest when they benefited not only the interest of the shareholders but also the interests of the general public, and if that be so, I feel that in this instance your Company ought to be fully satisfied with their achievement, as, judging by the case with which the capital was raised and the success which has already been attained elsewhere Your undertaking I am sure, will be a paying concern, for the shareholders at least, and I am perfectly certain that you have also helped most wonderfully the interests of the public in providing this easy means of communication through a long stretch of land which had hitherto to be traversed toilsomely and slowly. Also the railway will be an administrative convenience, and officers of the Government will be able to get about quickly and to be on the spot where they ought to be in good time. I can only hope that the extensions foreshadowed by you will be undertaken at no distant date and that we shall be called here again, are long to participate in another ceremony similar to this."

## TELEGRAMS.

## FUNDAB.

## A Committee to Counteract Bazaar Rumours.

LAHORE, November 23.

At a representative public meeting held last evening at the Town Hall a strong committee was formed for the purpose of counter-acting and contradicting wild and unfounded rumours current among the masses regarding the European war by means of pamphlets in various vernaculars and calling on volunteers to co-operate.

## Professional Misconduct.

LAHORE, November 23.

The case of Jhanda Singh, Pleader, Ferozpur, for professional misconduct and publishing an open letter to Mr. Bosworth Smith, Deputy Commissioner, Ferozpur, was resumed before the Chief Court to-day. Orders were reserved.

## INDIAN DOCTOR'S SERVICES ACCEPTED.

LAHORE, November 23.

Dr. Girdharilal Batra, M. B. C. M. (Edinburgh) who recently offered his personal services in connection with the war received orders from the Government accepting his offer and asking him to report himself to the authorities.

## COLOMBO.

## THE SINKING OF THE "EMDEN".

## The Official Account.

## "Emden's" Gallant Fight.

COLOMBO, November 23.

The wounded of the "Emden" and "Sydney" are now in hospital in Colombo. The following official account of the fight is issued:—

The "Sydney" having received the information by wireless at 7 A. M. November ninth that a German cruiser has been sighted off Cocos Island proceeded at full speed to engage her. The "Emden" opened fire at 9-40 A. M. at a range of about 10,000 yards. Considering the range the "Emden's" shooting at the commencement of the action was accurate, one of the first shells carrying away the "Sydney's" foremost rangefinder. The "Sydney" replied and the "Emden's" fire rapidly became ineffective. Salvoes from the "Sydney" striking the "Emden" carried away successfully the foremost funnel, foremost 2nd funnel and third funnel.

The "Emden" was now badly damaged and was on fire. The "Sydney" fired two more salvoes and proceeded to chase the Collier "Buresk" which appeared during the action. Boarding "Buresk" she found the German prize crew had scuttled the ship making impossible to save it. Her crew were taken aboard the "Sydney."

Meanwhile the "Emden" went aground on the weather side, Keeling Island. The "Sydney" then approached the "Emden" sending boats to pick up the German seamen who were in water. After an exchange of signals between the "Sydney" and the "Emden" in Morse code the "Sydney" formally demanded the surrender of the "Emden" but received no reply and the German flag was not hauled down. The Captain of the "Sydney" then opened fire at 4-30 P. M. and ceased fire 4-35 P. M. when the German ensign was hauled down. Then followed the casualties already published. One seaman of the "Sydney", has been since dead.

Thrilling stories are given in interviews with seamen. The "Sydney" raced to action twenty knots and the "Emden" came out to meet her getting in the first shots one of which carried away the "Sydney's" rangefinder. The "Emden" made two other really effective shots one of which went clean through the "Sydney." It is stated that the "Emden" fired about 1000 shells, the "Sydney" about 700. Another seaman gives the "Sydney's" clever manoeuvring as the explanation of the small casualty list. Great havoc was wrought by the "Sydney's" guns. One of the British warship's shells knocked off a portion of the "Emden's" bridge.

There are one officer and five sailors of the "Sydney" and 60 sailors of the "Emden" in the Military Hospital here. Some Germans were badly wounded. Others deny flying the Japanese flag in Penang. The fight lasted an hour and twenty minutes.

## A Medical Officer Missing.

CALCUTTA, November 23.

It is unofficially reported that Lieut. Manilal Mehta I. M. S. is among the missing.

## ఒక దాడునామ

కా. స్టేషన్ల వనాగారం నామ.

తిరునల్వేలి నవంబరు 23:—

విజయవతి నామము ఉదయముకి గంటల కెక్కు-దాడునామను నామము చేయబడినది. ఇతడు తన వది నాగరిని చంపి వేశను. ఇతనికి పాలంకోటి రిజర్వు పోలీసులూ పని. ఈ కానిస్టేబులు వది నాగరిని బలవంతము చేసెను దానికామె నిప్పుకొనినది కాదు దానినిదనామెను పోడుకగా, పోడుకామె వెంటనే మృతి పొందినది. ఈ దాడునామ బరిసనప్పడు మద్దాయి తల్లిదండ్రు లాయుంటియందే యుండిరి. నామము చేసినవారూ మద్దాయి పోలీసువారికి వశమై నేర్దుము చేసినట్లు ఒప్పుకొనెను. దీని బరు నామమునామ నితరుల వనాగారంనామను.



దినపత్రిక

ప్రతిదినము 10 పుటల విషయ ముండును.
చందా సం॥ నకు రూ. 12-0-0.
6- మాసములకు రూ. 6-4-0.
3 మాసములకు రూ. 3-4-0.
1 మాసమునకు రూ. 1-2-0.

చదువరిగన ప్రకటన.

కొలకట్ల, సరస్వతి, మహాచన చరిత్రలు రు 0-5-0
కలభాషిణి - చంద్రశేఖర నల 1-3 ,, 0-9-0
మద్రాసు న్యాయ 1-శేరు రు 0-12-0; పీఠే ,, 0-9-0
పాఠశాల పుస్తకములు, ఆంధ్రగ్రంథములు దొరకును.
N. V. & Son. 87, రామస్వామి పేట, మద్రాసు.

పలవనలతాలూకా బేలుపల్లి వెంటటరామయ్య అను పేరు
గలవార యనితెల్పబడ్డారు మావద్దనుంచి సాక్షుత్తీకరిం
టి. ఎ. 29-18706. మద్రాసు యానెంబరుగల నూరు రూపా
యల అరనోటును మాకుయిచ్చి బాకీఅరనోటును. వారందరి
ములలో పంపించెదమని చెప్పిపోయినవారు ఎచ్చటనో దొర
కకఉన్నారు. వీరిని తెలిసినవారు వీరివాసస్థలమును మాకు తెలి
యజేయప్రార్థితులు. బాకీ అరనోటుగలవారు మావద్ద
మార్పుకొనవచ్చును. బి. అశ్వేధనారాయణం.
పట్టువాడపాఠం వెంకటేశ్వరం, గెండునూరు మార్గం.

Notice.

An Association of the old boys of the
A. E. L. M. College has been recently started
and it is proposed to celebrate the College
day in January 1915. All those who were
Students of the College for at least one term
in the College classes or in the class im
mediately preceding are deemed to be mem
bers. Gentlemen are requested to write their
present addresses to the under signed so as to
ensure personal invitations.

M. KALIDAS.
High Court Vakil,
Guntur.

ప్రపంచ చరిత్ర.

(2 సంచికలు వెలువడినవి.)

ఇం దన్ని బెళముల చరిత్రయు సులభ మగు
భాషలో తెలిపబడుములతో కథలవలె వర్ణితమగును.
చందాపద్ధతి సంవత్సరమునకు (రమారమి 600
పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రు. 2-0-0-0
(పోస్టేజితో సహా) ప్రత్యేక రుసుములేదు. సంవ
త్సరము చందా ముందుగ స్వీకరింపబడును

వలయువారు:-

గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ.,
చింతాగిరిపేట, మద్రాసు. అని వ్రాయుదు

లిలావతి నవలలు.

ఈనవలలు పరిశ్రమియకములును మనోహరకథా కల్పి
తములునై 2 నెలల కొకటి మాత్రము ప్రచురింపబడుచున్నవి. చందా
దారులకు నవలలన్నియు చక్కని క్యాళిగొనియును చేయ
బడి 100 పేజీలకు రు. 0-4-0 మాత్రము. వి. పి.గా. సంపాదకు.
ప్రత్యేకరసుము రు 0-4-0 లు రావట్టుచును. ప్రతివాల్యము
400 పేజీలు మించునది న నెల రు 1-0-0 మించునుండదు.
పేను ప్రచురించిన నవలలన్నియు గోడవాడే చందాదారులు.
వెలువడిననవలలు.

(1) అశోకచరిత్ర రు 0-5-0. (2) శృంగారకల్పి
రు 0-10-0. (3) స్వర్ణమహా రు 1-0-0. (4) కావడ.
రు 0-12-0. (5) హరిహరచరిత్ర 0-7-0.

నోటు:- రసవంతమునై న నవలల వ్రాసింపువారికి
800 ప్రతు లునితముగ నీయబడును.

అచ్చెడ:- లిలావతి నవలాసమాజము.
రాజమండ్రి, నోడూడరి పల్లె.

ప్రకటన.

నా తాలూకా స్త్రీలు బ్రతుకు పెట్టెలో ఉన్న
టునంటి ఈ దిగున తెప్పిలు చాఖలాబట్టలున్న
రికార్డున్న ఈనెల 11-11-1914 తేదీని బెజవాడ
బస్టి గవర్నరుపేటలోని నెం 5/257 రు గవ్వనాము
లోనుంచి పగలు సుమారు 10 గంటలకు పెట్టెలో
సహా చోరులచే స్త్రీనిహింప బడినవి. ఇంతవరకు
నాటి ఆచూకీ దిక్కలేదు. సదరుబట్టలున్న రికా
ర్డున్న ఎవరైనా దొరకిన యెడల గవర్నరు పేట
లోని సదరు 5/257 నెంబరు ఇంటియజమానిగాని
వరంగా బిచ్చగించిన నాటి రు 10-0-0 (పదిరూ
పాయలు) బహూమతి ఇయ్యబడును.

పోయిన ఆస్తినివరం.

- 1 తెల్ల అల్పేకకోటు కొ. పి. అనివిలాసము ఉన్నది
1 తెల్ల జరీడు త్రీయం. డిటో విలాసం గలది.
1 తెల్ల జరీతలగడ్డ. డిటో విలాసం గలది
1 లేకు దుప్పటి.
6 వినగడప దక్షిణపు వంటు గ్రామం తాలూకా
న్న 1312, 13,14,16,17,18, ఫసలీల అమరకం
తెక్కలం.

1 తాలూకాలోని మిటంగుకు సంబంధించినకవరు.

ముఖ్యముగా పైరికార్డును తెచ్చి బిచ్చగిం
చినను రు 10-0-0 (పదిరూపాయలు) బహూ
మతి ఇయ్యబడును.

కొత్తగుండ్ల విచ్చయ్య

వినగడపదక్షిణపువంటు అందు కొత్తపల్లి
యెస్టేటు ప్రాప్రయిటరు, గంపలగూడెం.

మదన కామేశ్వర లేవ్యము.

20 పుటముల డబ్బీ రు. 1-0-0.

నూర్పులు పాలిటి వరప్రసాదము.

ఇదిమిక్కిలి వీర్యవృద్ధిని, ధాతుపుష్టిని, బలమును, కలి
గించును, (2) మేహములు, నిక్కాక, నిస్సత్తుక, శుక్లవర్ణము,
అతిమాత్రమును ఖండించును, (3) రక్తమును శుభ్రపరిచి వృద్ధి
బొందించును. (4) నరములకు సత్తువనిచ్చి యావనమునుభూరిం
చును. (5) ఆరోగ్యమును, సంతానమును పొందగోరువారల
కిదియే మధ్యకమగు టానిక్, అది ఇచ్చిన యోగ్యతా పుత్రము
లనేకములున్నవి. 2 వట్టిలుచాలును, వెలమిగుల స్వల్పము.
పాలముగఁగఁజేయ్యము:-రక్తశుద్ధికి శ్రేష్ఠమైనది. సనా
మేహము, మేహములు, పొడలు, పుండ్లు, జీల, పొట్టురాలుట,
యితరచర్మరోగములు, కీళ్లనొప్పులు, రసవోషము, మలబద్ధము
మొదలగువాటిను 4 డౌతో నిర్మూలముచేసి పరిశుద్ధమగు
రక్తమునిచ్చి నేహసాటనములు హెచ్చించును.
20 పు. డబ్బీ రు 1-4-0 (4 డౌ రు 4-8-0)

ఘనసారచండిని:-ఇది తెలుపు, ఎరుపు, పసుపు మొద
లగు అంటు (తగ) రోగములను, మూత్రపుండును ప్రావమును
తక్షణమే మాన్పును. 2 డబ్బీలుచాలును, డబ్బీ రు 1-4-0,

మాక్యాట్లాగు ఉచితము, వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
5 రూ. వెలుడిన అడ్డపకు రు 1-కి 0-2-0 కమిషన్ యిచ్చెన
పి.వి.ఎ అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పాంసూరు, గంపలగూడెం

కలరామాత్రలు.

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు నెల రూ. 0-6-0.

కలరా ప్లేగునలెనే ఒకవిధమైన అంటుబాడ్డము.
ఇది గాలియందు నీటియందువలనమానువులైన విష
పురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన నెంటున
మందును తీసుట ఆవశ్యకము. కలరా యున్నచోట
నీటిని కాచిత్రాగుట యుక్తము.

గహ్వరీమాత్రలు.

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రు 0-8-0 వి. పి. 0-12-0
రక్తవిరేచనములు, బుక విరేచనములు, జగట
విరేచనములు, అల్లరివిరేచనములు మొదలగునవి
ఈ మాత్రలను మూడుపుటలు సేవించినచో డనే
చాలిపోవును. నీనిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును.

అన్యతాంజనము శిపో, 10%, ఫేరికోడ్లు, శాంబాయి
అమృతాంజనం శిపో, 6-7 తంబుపెట్టికీధి, మద్రాసు.

దంతచూర్ణము

డబ్బీ 1-కి 0-2-0 12-కి రూ. 1-2-0.

గుంటి నొప్పులకు దివ్యోషధము. సుచాసనిగగలి
తండును. ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లతోఘటా
వలన చిగుడు గట్టిపడును. చిగుళ్ళయండి రక్తము
స్రవించకుండును. నోటదుర్గంధము లేకయుండును.
పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగానుండును.

సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.
ఒక సారి వాడి పరీక్షించి చూచుటకు యుక్త
ము. పంటిపోటుకు తీపులకు మంచిపొడుము.
ప్రతివారము వేలకు వేలు డబ్బాలు విక్రయము.

తామర తైలము

నీకు తామరబాధగలదా?

తామర ఒకవిధమైన పురుగులవలన చర్మము
మీదగాని, వెండ్రుకలలోగాని, లోచర్యములో
గాని, గోళ్లలోగాని బుట్టవచ్చును. పురుగులలోని
భేదములబట్టి తామరలోను 2,3 భేదములు గలవు.
తీట, దురద, ఏనుగుగజ్జ మొదలగువానికి మంచి
మందు. అనేక సంవత్సరములు, మానవులు బాధ
పడినవారు దీనివలన తత్తణమే సుఖమును పొందిరి.
వేలకువేలు డబ్బాలు విక్రయము. నెల 1-కి 0-8-0

జ్వరహరి

సీసా 1-కి నెల రూ. 0-12-0

జ్వరము శరీరమునందు రక్తభేదము, రక్త
గతిభేదమువలన గలుగును. సాధారణముగా నీటి,
గాలి, స్థలపుమాపువలనను దేహమునకు గాసి
వలనను జ్వరమువచ్చును. జ్వరహరిని అయిదు
పుటలు సేవించిన పట్టువిడుపు జ్వరములు, చలి
పురాణజ్వరములు మొదలగు సమస్తజ్వరములు
మానును; కొద్దిదినములు సేవించిన శరీరము
యధాస్థితినిజెంది ఆరోగ్యము గలిగియుండును.

గజ్జకి తైలము.

నెల డబ్బీ 1-కి రు. 0-3-0 వి. పి. సహా 0-7-0.

గజ్జ, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖ్య
ముగ చిన్న పిల్లలకు విశేషబాధను గలిగించుచు
న్నవి. ఈతైలమును నాలుగుపుటలురాచిన తప్పక
బనిజేయును.

వజ్రగుళికలు.

20 మాత్రలగుల బుడ్డి 1-కి రు. 1-0-0.



ధాతుపుష్టికి,
బలమునకు,
ప్రాణమునకు
రక్తపుష్టియు.
నర పటుత్వము
కారణములు.
రక్తపుష్టికి
మంచి ఆరోగ్య
ము మూలము.

ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీరవ్యాయాయమువలనను,
ఆశ్రయమువలనను గలుగును. వ్యభిచారము,
సుఖనోగములు, గురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుం
డుటయు, ఆరోగ్యమునకు హానినిజేయును. దీనివలన
శుక్లవర్ణము, స్థలము, శక్తిలేకుండుట, అగ్ని
మాంద్యము, భయము, కంపము, చురుకుదనము
లేకుండుట మొదలగునవి గలుగును. వైజ్యులకు
వజ్రగుళికలు వజ్రాయుధమువంటిది.
అమృతాంజనం శిపో నెం. 108, ఫేరికోడ్లు బొంబాయి.
అమృతాంజనం శిపో 6 & 7, తంబుపెట్టికీధి, మద్రాసు.

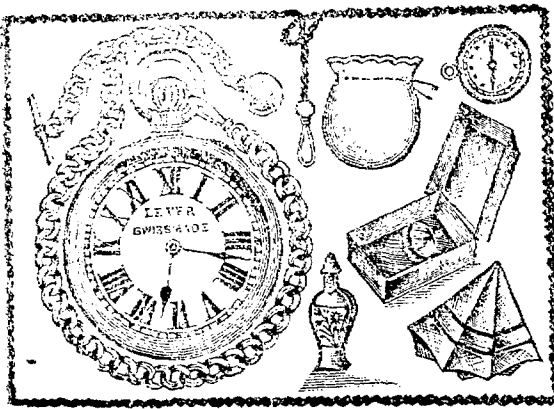
శ్రీశైలవాసి.

నూతనగడియారము.

నాణ్యమైనవాసి.

### స్ట్రాంగ్ పాకెట్ లీవర్ గడియారము.

7 బహుమానములతో కీని నెల రూ. 8-8-0 మూలము. 7 సంవత్సరములు గ్యారంటీ గల.



కర్తవ్యమందలారా! ఈనూతనగడియారమును నమూనాకు తెచ్చించితిమి. ఇది ప్రపంచమునందు సృష్టికి కెంతవరకు మిక్కిలి నల్లమైన యంత్రసామానులతో రయ్యారచేయబడినది. మాకు తెలిసి ప్రత్యేకముగ రప్పించియున్నాము. మన గవర్నమెంటువారి గుండుకు సరిగానడచును. వీనిసామానులకు నేక దినములవరకు అరుగక చక్కగా నడుచును. చక్కని గడియారము. కేయేల? కరణం, మునిసీపు, ఉద్యోగియులు, ధనవంతులు, వీధలు మొదలగువారు ఉపయోగించునటుల ధరను తగ్గించి మాకు తెలిపేరు భావముండుకొనుటకుగాను ఈదిగు వకముద్ర 7 బహుమానములను పంపుచున్నాము.

గడియారం గొలుసు 1, నల్లపట్టుచారం 1, ప్యాకెట్ 1, గడియారముంచుచుండు 1, లాకెట్ 1, సీమెంటుబుడ్డి 1, చేతిరుమాల్ 1

5½ మూరనిడివి 2½ మూర నెడల్పుగల పట్టుపంచ యేండ్లకడక చేధర నెల 1-కి రూ. 2-0-0  
 మూరల నెడల్పు, నిడివిగల చుట్టుబాలరుచాకం రూ. 1-6-0. 1½ మూర నెడల్పు, నిడివిగల చుట్టుబాలరుచాకం 0-15-0  
 జపాన్ సిల్క్ వేర్ హావ్ ను, నెం 1-కి మొకలైశ మేస్ట్రీస్ గి, మదరాస్.

### స్పెన్ వర్క్.

ఇది 120 పేజీలుగల పుస్తకము.

ఇది ఎలిమెంటరీ స్పెల్స్ ఒకటి మొదలు అయిదవ గ్రాండ్ డిగ్రీ వరకు చదువు తాలగును. ఉపాధ్యాయులకును, బయినింగు టీచర్లకును మిక్కిలి యుపయోగమైనది. ఇందు యు చతుర్ముఖములు, త్రిభుజములు, సమాంతర చతుర్ముఖములు, విషమ చతుర్ముఖములు, విషమకోణ సమచతుర్ముఖములు, హేతుజములు, వీనియొక్క వైశాల్యములను కనుగొనుట, మామి కొలత మొదలైనవి, మాదిరితక్కులు అభ్యాసములను లభింపు. ఇట్టి పుస్తకము ఇదివరలో తెలుగున లేనేలేదు.

ప్రతి ఉపాధ్యాయునికదన తప్పక యుండవలెను.  
 దీనినెల ఎనిమిది అణాలు.  
 ఒకడజను పుస్తకముల మీద ఒకపుస్తకము కమీషను ఇయ్యవలెను. భాగవత చంపు-పద్మరాజ ప్రణీతము నెల రు. 0-8-0  
 బలయువారలు ఈక్రింది ఆడ్రెసుకు గ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను  
 క్రా జోగయ్య టీచర్,  
 బోర్డు హైస్కూల్, అమలాపురం.  
 గోదావరి జిల్లా.

### జాతక సర్వస్వము.

ఇది జ్యోతిషాస్త్ర విషయమై ఆశాలగోపాలము నులభముగా తెలుసుకొనుటకై మాచేయుద్రుంపించి ప్రకటించబడినది. దీనివలన చాతకాదల విషయము మిక్కిలి సులభముగా తెలిసికొనవచ్చును. గ్రంథము ధర్మసరికాగితములమీద నుండరముగా వచ్చుచేయబడినది. ప్రతి 1-కి రు 2-0-0 లు. పోస్ట్ జకొనువా లే భరించువది. వి.పి.గా పంపించబడును. వలయువారు—

(16-11-14)

మ-రా-రా-శ్రీ కెగవల్లి వెంకటగోపాలరావు గారు కపిలేశ్వరపురం యెట్టేట:హుజూరు అక్కిసు మాజివీడు. కృష్ణాజిల్లా అవి వ్రాయవలెను.

### పాకెట్ లీవర్ వాచ్.

సీనిక్రయము 6 బహుమానములతో రు 2-14-0 లు మూలము. 6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యవ్వబడును.



ఈనూతన లీవర్ వాచ్ తోక నాణ్యమైన యంత్ర సామానులతో రయ్యారచేయబడినది. దీనిని సమానుగా వచ్చి యున్నది. కొంతమైనను వ్యత్యాసములేకుండా సరియైన కాలక్రమము మాపించు వాని యిదియే. మిగుల సుందరమైనది. దీని 6 బహుమానములవరకు:— (1) నాణ్యమైన చేతిగుడ్డ, (2) పురుషమైన ఆర్డరు సీసా, (3) సర్వాకారమైన ఉంకరమా, (4) గడియారపు గొలుసు, (5) వివిధమైన స్టీలుబుట్ట, (6) బెట్టులమాచేడు కంహాను.

దయచేసి ఈనూతనమును వ్రాసి తెప్పించుకొనవలెను.  
 బి. ఆర్. వెంకటరమణ అందు కంపెనీ,  
 నెం. 7, కోపు వెంట్రాచలయ్యర్ నందు, మదరాస్.

కొన్ని సవరి! మనోహరముగ నవరి!

### ఇందుమణి.

సంగదేశ కవిసాహిత్యములలో సొకలై నట్టియు, జగద్విఖ్యాత గాంచినట్టియు శ్రీరమేశ్వరచంద్రాద్వైత గవల నమూనాని యత్యంత మృదుమధురమైనది కనిపించుచున్నది. కథా సంక్షిప్త ముమనోహరమై, సీలిదాయకమై నూతన భావవిలసి తలై ముచ్చుతముగ నుండును ఇందలి దేశభక్తి, దైవభక్తి, భగవద్భక్తి, స్వాధ్యాయము, దీక్షాక్షణ పరాయణత్వము చెప్పవలసివారు. పతివ్రతాలికంబగు కథానాయిక లోకము నయియు అతిభూమిలై చతురుల హృదయంబుల సీత గామించును. దేశాన్నత్యమునకు హానికరములగు దురాచారము లిందు బుడింపబడినవి. ఈనవల ఇదొక్కరంధించిన ముగింపునకు విడువవలెను. దెబ్బా వైశాలో చక్కని కాగితము లై చుండముగ ముద్రింపబడి 204 పుటలను గలిగియున్నది. నెల 10 అణాలు. పోస్ట్ జిచ్చ త్యేకము.

మ.రా.రా. హేతులు రామారావుగారు,  
 ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా అవి వ్రాయవలెను.

**పోస్ట్ జి సహ ఉచితము.**

వీరవర్మరాజును మాలినియును.  
 ఒకపేద్రిత్రమైన కథ—చదువుటచే మానవాల్లాసము కలుగ జేయుటయే గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన న్యాభివృద్ధియైన కొన్ని విధులను అందుదెలిపి యున్నాము. కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును.

జాగుసేయక లెక్కలేమి వ్రాయును.  
 వైద్యశాస్త్ర నిరీక్షకర్ గోవిందజి,  
 ఆలంక నిగ్రహ డివీషన్ యము,  
 22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

**ఆదివచ్చికాన లేక జున్ను**  
 తులం 1 కి రూ. 3-4-0  
**గోరోజనము**  
 తులం 1 కి రూ. 5-8-0

అవన్ను కొనుదెంచు దివ్య, 109, శ్రీరీ గోడ్డు, బొంబాయి  
 7, తంబుచెట్టిబిడ్డ, చెన్నై నట్టణము

మంచినయము! వేనవేలు ఖర్చుపడినది!! వేనక దొరుకవు!!!  
 ఈపంచలు కొనువారికి, పంచ 1-కి ఆ తల్లెలార్పాటును  
 కోర్కెని కోరుద్రప్రసాదము అను గ్రంథముకట్టి ఇవ్వాను.

**మేలైన జపాక్ పట్టుపంచలు.**

అనేక పంచలు కర్చుపడినందున  
 పస్తుతం ఖరీదు తగ్గించియున్నాము.  
 వాచులారా! శృంగారమున్న  
 నాగరికతయున్నగల మేలైనజపాక్  
 పట్టుపంచలు పంపగదినముల అనం  
 దముకొరకు తెప్పించి విక్రయ చివరి  
 తోగా మిగతొడ్డి పంచలుమా తమే  
 యున్నది. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చ,  
 ఆకుపచ్చ, రోజా, మేఘవర్షం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. క్లాఫు  
 నీయమైనవి, త్వరపడును.  
 రీక్ మూరనిడివి 2½ మూర నెడల్పుగల పట్టుపంచ 1కి 2-0-0  
 పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు ... .. 0-40  
 డిటా రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇవ్వాం.

**టి. సీతారామ మొదలియార్,**  
 8, కందప్ప మొనలిబిడ్డ, తిరువల్లిక్కే, నదరాస్.

**శ్రీరంగరాయవిజయము**  
 విజయనగరరాజ్య చక్రవర్తి శ్రీకృష్ణ దేవరాయని సం  
 తతివారిలో కడపటిపురుషుడు శ్రీరంగరాయుడీనవలకు కథా  
 నాయకుడు. కథాఅద్భుతము, రసవంతము. ప్రతి 1కి అణాలు 8  
 పుస్తకము వలయువారు “యస్. వి. రంగాచార్యులు  
 88 వకదా ముల్తీయప్పక వీధి చెన్నై పురి” అని వ్రాసిన  
 పుస్తకము వడయగలరు. (8-11-14)

సింహం

**లాడియానా**

పాలయింగున

12 తులముల డిబ్బా

1-కి రు. 1-0-0.

**P. N. SIMHAM & CO**  
 AUDIAPPA NAICK  
 MADRAS

వీ. యక. సింహ అందు కంపెనీ,  
 26, ఆదియప్పనాయనిబిడ్డ, మదరాసు.

చేక్కిని నువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు  
**అటోమిక్ బహార్ (రిజిస్టరు)**  
 ఆనుప్రాణియులకు వర్తించునట్టి ఆత్మరక్షణాగ్రంథమును.  
 మనోహరమయినది, నువాసనగలది, చాలాకాలము వాడుక  
 యందునది, ఏర్పరచబడిన కొన్ని పుస్తకములు గాని మాత్రమే  
 తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు ముద్రితములు ముద్రితము  
 లేరు. చేతిరమాలు మీదగాని, బొమ్మగాని కొన్ని  
 బొమ్మలు వేసికొనినయెడల నువాసనలతో వాడుకప్రయోగము  
 లోకి గొర్రున్నట్లుండును ఈ యద్భుతమైన కేయరకముల  
 పుస్తకములందు తయారుచేసిన ఆర్డరు ముచ్చు నువాసనంబున  
 చుట్టకలయు ఆటోమిక్ బహార్ ఖర్చునకు మాత్రమే  
 పావుకేసరు నడుగవలయును. వారంతాను తమే నూనె వ్రా  
 యును. చిన్న బుడ్డి విలువ 0-8-0, ముచ్చుగింకా బుడ్డి 0-12-0,  
 స్టేట్ మెన్సుల బుడ్డిగల పెద్దసయ్య బుడ్డి 2-0-0. ఈయద్భుత  
 సురక్షితబుడ్డి ఘనముగాను అందుచుండు కాళ్ళులు డిజి 1-కి  
 0-10-0. వి. పి. ఖర్చుకొనువారికి భరించవలయును.  
 పోలు ఎజెంట్లు—అంగ్లో ఇండియన్ ప్రెస్ ఆంధ్రకల్ కంపెనీ,  
 107, నామా మనీషు, బొంబాయి.  
 ఈవరకు ఏజెంట్లు—మెనారే పురుషోత్తం మూర్తి,  
 నెం. 29, వై నాబాబుల బోడ్డు, క్షరమబాబునగరావం, మదరాసు